

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY w Białymstoku

ul. Pogodna 22, 15-354 Białystok, tel. (085) 74 97 200, fax 74 97 209
e-mail: sekretariat@wup.wrotapodlasia.pl, www.up.podlasie.pl

Ranking **zawodów** **deficytowych i nadwyżkowych** **w woj. podlaskim** **w I półroczu 2009r.**

Białystok październik 2009

**RAPORT OPRACOWANO
W WYDZIALE BADAŃ I ANALIZ
WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY
W BIAŁYMSTOKU**

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
CEL OPRACOWANIA	4
PODSTAWA I METODOLOGIA OPRACOWANIA	5
1. ANALIZA BEZROBOCIA W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG ZAWODÓW	7
1.1. NOWO REJESTRUJĄCY SIĘ BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW	7
1.1 BEZROBOTNI OGÓŁEM ZAREJESTROWANI W KOŃCU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO..	10
1.2 STRUKTURA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH WG PŁCI	15
1.3 STRUKTURA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH ABSOLWENTÓW	19
1.4 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE W WOJ. PODLASKIM	22
2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	27
2.1. WSKAŹNIK SZANSY UZYSKANIA OFERTY.	32
3. ANALIZA BEZROBOCIA I OFERT PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY (WG SEKCJI PKD).....	35
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	37
4.1. ZAWODY NADWYŻKOWE	39
4.2 ZAWODY DEFICYTOWE	43
4.3 ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE	47
PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	48

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z instrumentów dostarczających informacji z zakresu popytu i podaży pracy – jednego z głównych czynników kształtujących sytuację na rynku pracy.

Monitoring zawodów i deficytowych jako jednolita metoda, służąca koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, została wprowadzona w 2005r. przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy. Na podstawie opracowanych przez MGiP zaleceń metodycznych do prowadzenia Monitoringu sporządzane są cyklicznie raporty powiatowe, wojewódzkie i krajowe o charakterze diagnostycznym (raporty półroczne) oraz diagnostyczno-prognostycznym (raporty roczne).

Niniejszy raport ma charakter diagnostyczny i zawiera analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2009r.

Cel opracowania

Obowiązek opracowywania analiz rynku pracy i badania popytu na pracę, w tym prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy. Zadanie to wynika z zapisów Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹.

Podstawowym celem Rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest opracowanie kompleksowej, aktualnej informacji na temat kształtowania się popytu i podaży pracy na regionalnym rynku pracy w I półroczu 2009r. w przekroju zawodowym.

Porównanie struktury zawodowej strony popytowej rynku pracy (ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy) i podaży pracy (zarejestrowanych bezrobotnych) pozwoli na:

- określenie obszarów nierównowagi między popytem a podażą siły roboczej (wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych),
- utworzenie rankingu zawodów wg wskaźników: intensywności nadwyżki/deficytu zawodów, szansy uzyskania oferty, długotrwałego bezrobocia.

¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, art. 8, ust.1 pkt.3 (Dz. U. z 2004r. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.).

Uzyskane informacje w tym zakresie będą stanowić źródło informacji pomocne przy:

- określaniu kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na regionalnym rynku pracy,
- właściwym planowaniu i prowadzeniu działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu przez samorządy oraz instytucje i organizacje zajmujące się problematyką bezrobocia,
- podnoszeniu jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które zmniejsza się zapotrzebowanie na rynku pracy,
- inicjowaniu kierunków szkoleń osób bezrobotnych zgodnie z potrzebami rynku pracy, w celu zapewnienia ich większej efektywności,
- planowaniu kierunków kształcenia zawodowego dostosowanych do potrzeb rynku pracy,
- prowadzeniu racjonalnego i zgodnego z potrzebami rynku pracy gospodarowania środkami Funduszu Pracy,
- sporządzaniu wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne.

Podstawa i metodologia opracowania

Niniejszy raport został sporządzony zgodnie z Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych i w oparciu o tablice wynikowe wygenerowane przy użyciu specjalnie przygotowanej aplikacji w ramach Systemu Informatycznego SYRIUSZ. Aplikacja ta pozwala na wydruk zestawień zawierających wyliczone wskaźniki, umożliwiające określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych i interpretację uzyskanych wyników. Stworzona w ten sposób baza informacyjna dostępna jest również dla innych osób zainteresowanych (<http://mz.praca.gov.pl>).

Podstawowym źródłem informacji wykorzystanych do opracowania raportu były dane liczbowe dotyczące struktury zarejestrowanych bezrobotnych i wolnych miejsc pracy, zawarte w załącznikach do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy, sporządzanych przez powiatowe urzędy pracy:

- załączniku nr 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” za I półrocze 2009r.,

- załączniku nr 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” za I półrocze 2009r.”.

Z tego też względu raport dotyczy jedynie części rynku pracy, objętej aktywnością powiatowych urzędów pracy.

Podstawą analizy struktury zawodowej bezrobotnych i ofert pracy jest Klasyfikacja Zawodów i Specjalności². W dokumencie tym zawód został zdefiniowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikacja została opracowana na podstawie Międzynarodowego Standardu Klasyfikacji Zawodów ISCO-88 (COM), dostosowanego do potrzeb Unii Europejskiej i uwzględnia aktualną strukturę zawodową na rynku pracy w Polsce.

Klasyfikacja obejmuje 1770 zawodów (specjalności), które zostały zagregowane w 392 grupy elementarne, a następnie w 116 grup średnich, 30 dużych i 10 wielkich. Wszystkie pozycje klasyfikacyjne opatrzone zostały symbolem cyfrowym (kodem). Grupy wielkie oznaczono symbolem jednocyfrowym, grupy duże – dwucyfrowym, grupy średnie – trzycyfrowym, a elementarne – czterocyfrowym. Poszczególnym zawodom i specjalnościom przyporządkowano kod sześciocyfrowy. Podstawowym kryterium wyodrębniania grup wielkich jest poziom kwalifikacji. Natomiast pozostałe poziomy agregacji powstały w wyniku zastosowania w różny sposób kryterium „specjalizacji umiejętności”, co polega na każdorazowym braniu pod uwagę różnych umiejętności, np. rodzaju koniecznej wiedzy, posługiwania się określonymi narzędziami i stosowania odpowiednich materiałów lub też rodzaju wykonywanego produktu i świadczonych usług.

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 czerwca 2007r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2007r. Nr 106, poz. 728), obowiązujące od 1 lipca 2007r.

1. ANALIZA BEZROBOCIA W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG ZAWODÓW

1.1. Nowo rejestrujący się bezrobotni według zawodów

W ciągu I półrocza 2009r., w powiatowych urzędach pracy województwa podlaskiego zarejestrowało się 42663 nowych bezrobotnych. Napływ do bezrobocia był większy zarówno w stosunku do poprzedniego półrocza - o 284 osoby, jak i do I półrocza roku ubiegłego - o 9492 osoby. Spośród nowo rejestrujących się bezrobotnych, zawód posiadało 30818 osób, tj. 72,2%.

Tab. 1 Największy napływ do bezrobocia według dużych (2-cyfrowych) grup zawodów

Grupy zawodów	I półrocz 2009r.	I półrocz 2008r.	wzrost/ spadek napływu (+/-)
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń, w tym:	5717 (13,4%)	4144 (12,5%)	+1573
- mechanicy pojazdów samochodowych	1658	1131	+527
- ślusarze i pokrewni	1222	853	+369
- mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń	958	734	+224
Średni personel techniczny, w tym:	4678 (11,0%)	3320 (10,0%)	+1358
- technicy mechanicy	1859	1120	+739
- technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	802	668	+134
- technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	754	571	+183
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, w tym:	4514 (10,6%)	3381 (10,2%)	+1133
- stolarze i pokrewni	1150	803	+347
- piekarze, cukiernicy i pokrewni	948	651	+297
- krawcy, kapelusznicy i pokrewni	915	717	+198
Pozostali specjaliści, w tym:	3897 (9,1%)	3048 (9,2%)	+849
- specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	933	701	+232
- specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani	811	690	+121
- ekonomiści	496	431	+65
- archeolodzy, socjolodzy i pokrewni	588	419	+169
Pracownicy pozostałych specjalności, w tym:	3015 (7,1%)	2781 (8,4%)	+234

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

Grupy zawodów	I półro- cze 2009r.	I półro- cze 2008r.	wzrost/ spadek napły- wu (+/-)
- pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	1596	1454	+142
- agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	381	361	+20
- pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	235	187	+48
- organizatorzy turystyki i pokrewni	310	267	+43
Górnicy i robotnicy budowlani	2604 (6,1%)	1931 (5,8%)	+673
- murarze i pokrewni	702	511	+191
- monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	377	286	+91
- cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	342	218	+124
Sprzedawcy i demonstratorzy	2570 (6,0%)	2090 (6,3%)	+480

O ile w analogicznym okresie roku poprzedniego napływ do bezrobocia osób z większości wyżej wymienionych grup zawodowych zmniejszał się, to w I półroczu 2009r. nastąpił wzrost napływu. Największy napływ do bezrobocia odnotowano w grupie techników mechaników (+66,0%), cieśli, stolarzy budowlanych i pokrewnych (+56,9%), a także mechaników samochodowych (+46,6%) i piekarzy, cukierników i pokrewnych (+45,6%).

Natomiast na poziomie poszczególnych zawodów i specjalności (wg kodu 6-cyfrowego) najwięcej bezrobotnych zarejestrowało się w I półroczu 2009 roku w zawodach:

Napływ bezrobotnych ogółem w zawodach:	I półrocze 2009r.		I półrocze 2008r.	
• Bez zawodu	11845	27,8%	9172	27,7%
• Sprzedawca	1829	4,3%	1494	4,5%
• Technik mechanik	1116	2,6%	671	2,0%
• Asystent ekonomiczny	1071	2,5%	982	3,0%
• Ślusarz	870	2,0%	609	1,8%
• Krawiec	651	1,5%	512	1,5%
• Robotnik budowlany	535	1,3%	356	1,1%
• Mechanik samochodów osobowych	521	1,2%	411	1,2%
• Technik rolnik	504	1,2%	394	1,2%

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

• Murarz	503	1,2%	364	1,1%
• Stolarz	501	1,2%	365	1,1%
• Specjalista administracji publicznej	462	1,1%	410	1,2%
• Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	436	1,0%	282	0,9%
• Kucharz	427	1,0%	344	1,0%
• Piekarz	391	0,9%	268	0,8%
• Ekonomista	358	0,8%	312	0,9%
• Technik budownictwa	350	0,8%	266	0,8%

Spośród ogółu bezrobotnych nowo rejestrujących się w I półroczu 2009r. 13,8% stanowiły **osoby będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki** (5874). Choć liczbą nowo rejestrujących się absolwentów była większa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 1074 osoby, tj. o 22,4% , to ich udział w ogólnej zbiorowości nowo rejestrujących się bezrobotnych zmniejszył się o 0,7 punktu proc. Najwięcej absolwentów rejestrowało się w zawodach:

Napływ absolwentów w zawodach:	I półrocze 2009r.		I półrocze 2008r.	
• Bez zawodu	2436	41,5%	1867	38,9%
• Specjalista administracji publicznej	180	3,1%	184	3,8%
• Asystent ekonomiczny	169	2,9%	188	3,9%
• Technik mechanik	163	2,8%	86	1,8%
• Pedagog	136	2,3%	119	2,5%
• Ekonomista	101	1,7%	124	2,6%
• Mechanik pojazdów samochodowych	94	1,6%	46	1,0%
• Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	89	1,5%	70	1,5%
• Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	86	1,5%	80	1,7%
• Sprzedawca	70	1,2%	66	1,4%
• Kucharz małej gastronomii	69	1,2%	64	1,3%
• Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	65	1,1%	34	0,7%
• Technik żywienia i gospodarstwa domowego	56	1,0%	60	1,3%
• Specjalista ochrony środowiska	52	0,9%	48	1,0%

Zwiększony napływ do bezrobocia zaobserwowano zwłaszcza w grupie absolwentów nie posiadających zawodu – głównie absolwentów liceów ogólnokształcących (o 569 osób, tj. o 30,5%), a także wśród mechaników pojazdów samochodowych (o 48 osób, tj. o 104,3%) i techników mechaników (o 77 osób, tj. o 89,5%) oraz w grupie specjalistów do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych (o 31 osób, tj. o 91,2%).

Zmniejszyła się natomiast znacząco liczba nowo rejestrujących się absolwentów w zawodzie ekonomista (o 18,5%) i asystenta ekonomicznego (-10,1%).

1.1 Bezrobotni ogółem zarejestrowani w końcu okresu sprawozdawczego

W końcu I półrocza 2009r. w urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 51760 bezrobotnych. W porównaniu do końca I półrocza ubiegłego roku liczba bezrobotnych zwiększyła się o 9599 osób, tj. o 22,8%. Stopa bezrobocia wyniosła dla województwa 10,9%, tj. o 1,8 punktu procentowego więcej niż przed rokiem.

W populacji bezrobotnych dominują osoby, posiadające zawód. W końcu I półrocza br. zbiorowość ta liczyła 39367 osób (76,1% ogółu bezrobotnych w województwie) i w ciągu roku zwiększyła się o 7161 osób, tj. o 22,2%. Bez zawodu natomiast było 12393 zarejestrowanych bezrobotnych (23,9%), tj. o 2438 osób więcej niż w końcu I półrocza 2008r. (o 24,5%).

Statystyka dla osób bezrobotnych poprzednio pracujących sporządzana jest według zawodu, w jakim bezrobotni ci poszukują pracy i do wykonywania tego zawodu mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź odpowiednim, minimum rocznym, stażem pracy w danym zawodzie. Natomiast grupa bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby, które nie posiadają świadectwa czy dyplomu ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu oraz osoby, które nie posiadają udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie. Są to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

**Tab. 2 Bezrobotni wg wielkich grup zawodów w latach 2008-2009
(stan w końcu półrocza)**

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	30.06.2009r.		30.06.2008r.		wzrost/ spadek (+/-)	
	liczba	%	liczba	%	w liczbach	w %
Ogółem, z tego:	51760	100	42161	100	9599	22,8
0. Siły zbrojne	0	0	6	0	-6	-100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	86	0,2	90	0,2	-4	-4,4
2. Specjaliści	4450	8,6	3151	7,5	1299	41,2
3. Technicy i inny średni personel	8340	16,1	6659	15,8	1681	25,2
4. Pracownicy biurowi	1361	2,6	1260	3	101	8,0
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	4756	9,2	4453	10,6	303	6,8
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1421	2,7	1410	3,3	11	0,8
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	12435	24,0	9591	22,7	2844	29,7
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2344	4,5	1902	4,5	442	23,2
9. Pracownicy przy pracach prostych	4174	8,1	3684	8,7	490	13,3
Bez zawodu	12393	23,9	9955	23,6	2438	24,5

Podobnie jak w latach poprzednich, struktura zawodowa zarejestrowanych w końcu I półrocza 2009r. bezrobotnych zdominowana była przez 3 wielkie grupy zawodów, a mianowicie: robotników przemysłowych i rzemieślników (24,0% ogółu bezrobotnych), techników i inny średni personel (16,1% ogółu) oraz pracowników usług osobistych i sprzedawców (9,2%). Najmniej licznie z kolei reprezentowani byli wśród bezrobotnych przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (0,2% ogółu), pracownicy biurowi (2,6% ogółu) oraz rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (2,7% ogółu).

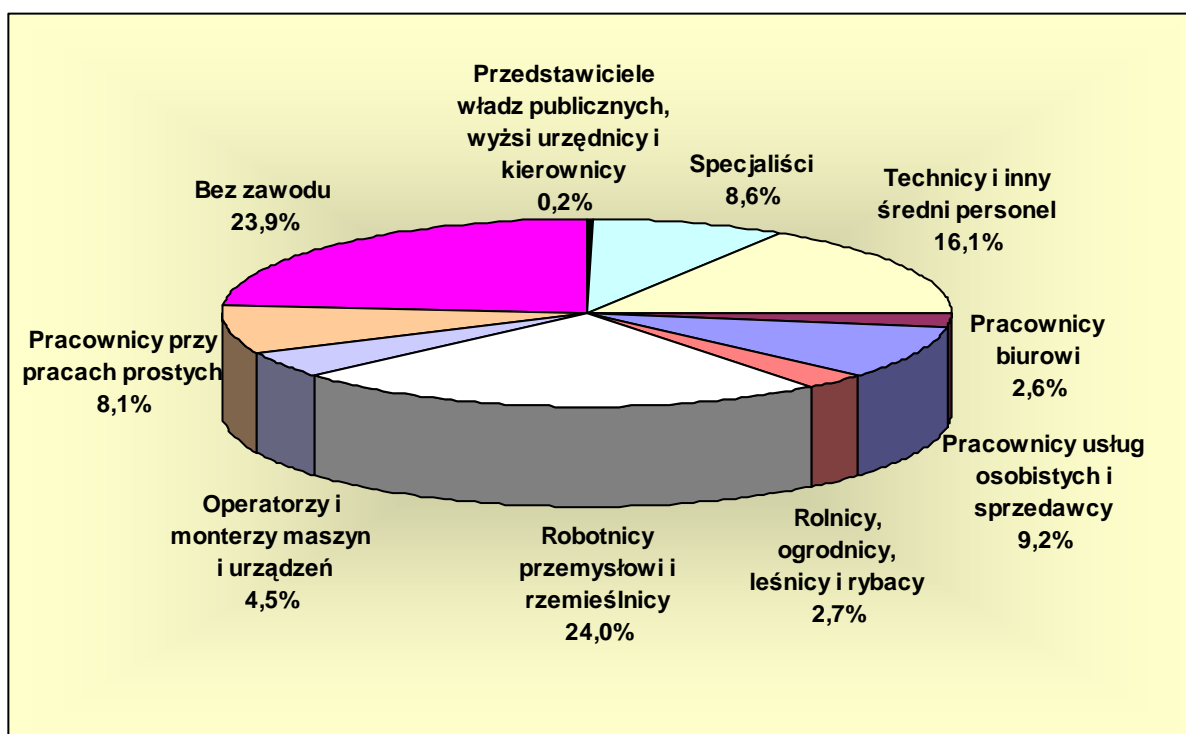
W porównaniu do końca I półrocza 2008r. wzrost poziomu bezrobocia odnotowano w prawie wszystkich wielkich grupach zawodów, z wyjątkiem grupy siły zbrojne (spadek o 6 osób) oraz przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (spadek o 4 osoby). Największy wzrost poziomu bezrobocia dotyczył najliczniejszych wśród bezrobotnych grup zawodowych, czyli robotników przemysłowych i rzemieślników (o 2844 osoby, tj. o 29,7%) i techników i innego średniego personelu (o 1681 osób, tj. o 25,2%).

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2009r.

Największy procentowy wzrost odnotowano w grupie specjalistów. W końcu I półrocza 2009r. zarejestrowanych było 4450 bezrobotnych posiadających dyplom wyższej uczelni. W porównaniu do stanu z końca I półrocza 2008r. poziom bezrobocia wśród osób z wykształceniem wyższym wzrósł o 1299 osób, tj. o 41,2%. Jednocześnie zwiększył się odsetek tej grupy w ogólnej zbiorowości bezrobotnych; w ciągu roku o 1,1 punktu proc. - do 8,6%.

Przyglądając się bliżej poszczególnym specjalnościom na poziomie wyższego wykształcenia, należy podkreślić, że od kilku lat najliczniejszą grupę stanowią specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani (805 osób – więcej niż przed rokiem o 301 osób), specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani (692 osoby – więcej o 250 osób), ekonomiści (497 osób – więcej o 123 osoby), nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (473 osoby – więcej o 110 osób), archeolodzy, socjolodzy i pokrewni (459 osób - więcej o 178 osób), inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni (326 osób - więcej o 86 osób), filozofowie, historycy i politolodzy (217 osób – więcej o 82 osoby), prawnicy gdzie indziej niesklasyfikowani (184 osoby – więcej o 28 osób) oraz inżynierowie mechanicy (184 osoby – więcej o 92 osoby).

Wykres 1. Struktura zawodowa bezrobotnych w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu I półrocza 2009r.)

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

W poniższym rankingu zostało uwzględnionych 29 elementarnych (4-cyfrowych), najczęściej występujących wśród bezrobotnych, grup zawodów, w których zarejestrowani bezrobotni stanowili co najmniej 1,0% ogółu bezrobotnych w województwie.

Tab. 3. Lista rankingowa 29 grup zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnych grup zawodów	I półrocze 2009r.		I półrocze 2008r.	
			liczba	% do ogółu bezrobotnych	liczba	% do ogółu bezrobotnych
1.	"5221"	Sprzedawcy i demonstratorzy	3376	6,5	3172	7,5
2.	"3419"	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	1800	3,5	1594	3,8
3.	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych* (zawód szkolny: Mechanik pojazdów samochodowych)	1766	3,4	1206	2,9
4.	"3115"	Technicy mechanicy	1733	3,3	1081	2,6
5.	"7222"	Ślusarze i pokrewni	1544	3,0	1096	2,6
6.	"7433"	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	1441	2,8	1342	3,2
7.	"3212"	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	1307	2,5	1157	2,7
8.	"9132"	Pomoce i sprzętaczkę biurowe, hotelowe i podobne	1228	2,4	1232	2,9
9.	"7233"	Mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń* (zawód szkolny: Mechanik - monter maszyn i urządzeń)	1215	2,3	876	2,1
10.	"7422"	Stolarze i pokrewni	1200	2,3	804	1,9
11.	"5122"	Kucharze	1104	2,1	996	2,4
12.	"9321"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	1087	2,1	868	2,1
13.	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1020	2,0	711	1,7
14.	"7121"	Murarze i pokrewni	989	1,9	825	2,0
15.	"3119"	Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	985	1,9	775	1,8
16.	"7412"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	985	1,9	745	1,8
17.	"3112"	Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	839	1,6	677	1,6
18.	"2419"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	805	1,6	504	1,2
19.	"9141"	Gospodarze budynków	760	1,5	710	1,7
20.	"2479"	Specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani	692	1,3	442	1,0
21.	"6131"	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	647	1,3	679	1,6
22.	"5141"	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	626	1,2	575	1,4
23.	"7223"	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali* (zawód szkolny: Operator obrabiarek skrawających)	625	1,2	432	1,0

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnych grup zawodów	I półrocze 2009r.		I półrocze 2008r.	
			liczba	% do ogółu bezrobotnych	liczba	% do ogółu bezrobotnych
24.	"7436"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	623	1,2	477	1,1
25.	"4191"	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	615	1,2	592	1,4
26.	"6111"	Rolnicy produkcji roślinnej	560	1,1	597	1,4
27.	"7136"	Monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych* (zawód szkolny: Monter instalacji i urządzeń sanitarnych)	531	1,0	356	0,8
28.	"8323"	Kierowcy samochodów ciężarowych	506	1,0	346	0,8
29.	"2411"	Ekonomiści	497	1,0	374	0,9

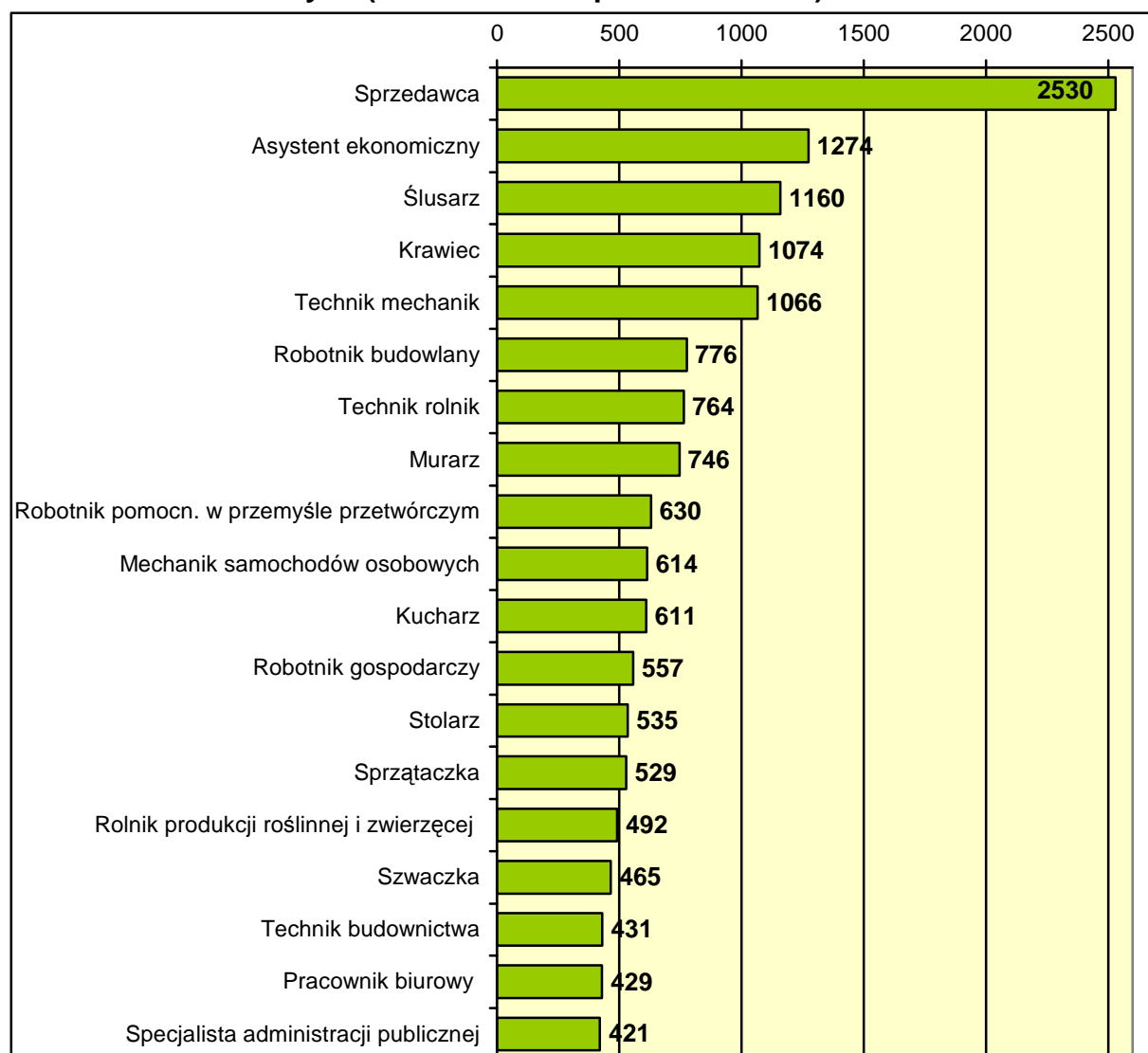
Podobnie jak w latach poprzednich, na czele rankingu uplasowali się sprzedawcy i demonstratorzy - najliczniejsza wśród osób bezrobotnych grupa zawodowa, licząca 3376 osób, tj. 6,5% ogółu bezrobotnych (wzrost w ciągu roku o 204 osoby). Mimo że do tej grupy adresowanych jest najwięcej propozycji zatrudnienia, jest to jeden z najbardziej nadwyżkowych zawodów na podlaskim rynku pracy.

Kolejne pozycje na powyższej liście są zdominowane przez przedstawicieli dwóch wielkich grup zawodów: robotników przemysłowych i rzemieślników (głównie mechaników pojazdów samochodowych, ślusarzy, krawców, mechaników-monterów maszyn i urządzeń, stolarzy, murarzy, a także piekarzy) oraz techników i innego średniego personelu (pracowników ds. spraw finansowych i handlowych i techników: t. mechaników, t. rolników, t. budownictwa, ochrony środowiska). Większość z wymienionych zawodów należy do grupy nadwyżkowych.

W rankingu zawodów najliczniej reprezentowanych przez zarejestrowanych bezrobotnych wystąpiły również zawody z grupy specjalistów. Były to zawody: na poz. 18 specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani (805 osób, tj. 1,6% ogółu bezrobotnych), na poz. 20 specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani (692 osoby, tj. 1,3%) oraz na poz. 29 ekonomiści (497 osób, tj. 1,0% ogółu bezrobotnych). Specjaliści w wymienionych wyżej zawodach stanowią, podobnie jak w latach poprzednich, nadwyżkę, którą podlaski rynek pracy coraz trudniej wchłania.

Wykres 2. Ranking*) specjalności najczęściej występujących wśród podlaskich bezrobotnych (stan w końcu I półrocza 2009r.)

*) Ranking obejmuje 19 zawodów (wg 6-cyfrowych kodów), w których zarejestrowanych było co najmniej 400 bezrobotnych.

1.2 Struktura zawodowa bezrobotnych wg płci

W zbiorowości bezrobotnych zarejestrowanych w końcu I półrocza 2009r. kobiety stanowiły 46,8% (24233), a mężczyźni 53,2% (27527). W ciągu roku udział kobiet zmniejszył się aż o 6,8 punktu proc. (w końcu I półrocza 2008r. wynosił on 53,6%) na rzecz mężczyzn.

Tab. 4 Bezrobotni w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów w podziale na płeć (stan w końcu I półrocza 2009 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		z tego:			
			Kobiety		Mężczyźni	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	51760	100	24233	100	27527	100
0. Siły zbrojne	0	-	0	-	0	-
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	86	0,2	26	0,1	60	0,2
2. Specjaliści	4450	8,6	2792	11,5	1658	6,0
3. Technicy i inny średni personel	8340	16,1	4232	17,5	4108	14,9
4. Pracownicy biurowi	1361	2,6	910	3,8	451	1,6
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	4756	9,2	3966	16,4	790	2,9
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1421	2,7	744	3,1	677	2,5
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	12435	24,0	3113	12,8	9322	33,9
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urzą- dzeń	2344	4,5	593	2,4	1751	6,4
9. Pracownicy przy pracach prostych	4174	8,1	1739	7,2	2435	8,8
Bez zawodu	12393	23,9	6118	25,2	6275	22,8

Struktura zawodowa bezrobotnych kobiet zdecydowanie różni się od struktury zawodowej bezrobotnych mężczyzn. Wśród kobiet większy udział zaznaczył się w grupach zawodowych związanych z wyższymi poziomami wykształcenia. I tak: 11,5% bezrobotnych kobiet stanowiły specjalistki, podczas gdy wśród mężczyzn odsetek osób z wyższym wykształceniem wyniósł zaledwie 6,0%. Podobnie wyraźne różnice zaznaczyły się w stosunku do osób zaliczanych do grupy zawodowej techników i innego średniego personelu (17,5% wśród bezrobotnych kobiet i 14,9% wśród bezrobotnych mężczyzn) oraz w stosunku do grupy pracowników biurowych (3,8% wśród bezrobotnych kobiet i 1,6% wśród bezrobotnych mężczyzn). Największe dysproporcje, jeśli chodzi o przewagę kobiet, dotyczą jednak grupy pracowników usług osobistych i sprzedawców (16,4% wśród bezrobotnych kobiet i tylko 2,9% wśród bezrobotnych mężczyzn).

Z kolei w grupie bezrobotnych mężczyzn większy udział mieli robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (33,9% wśród bezrobotnych mężczyzn i 12,8% wśród bezrobotnych kobiet), operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (6,4% wśród bezrobotnych

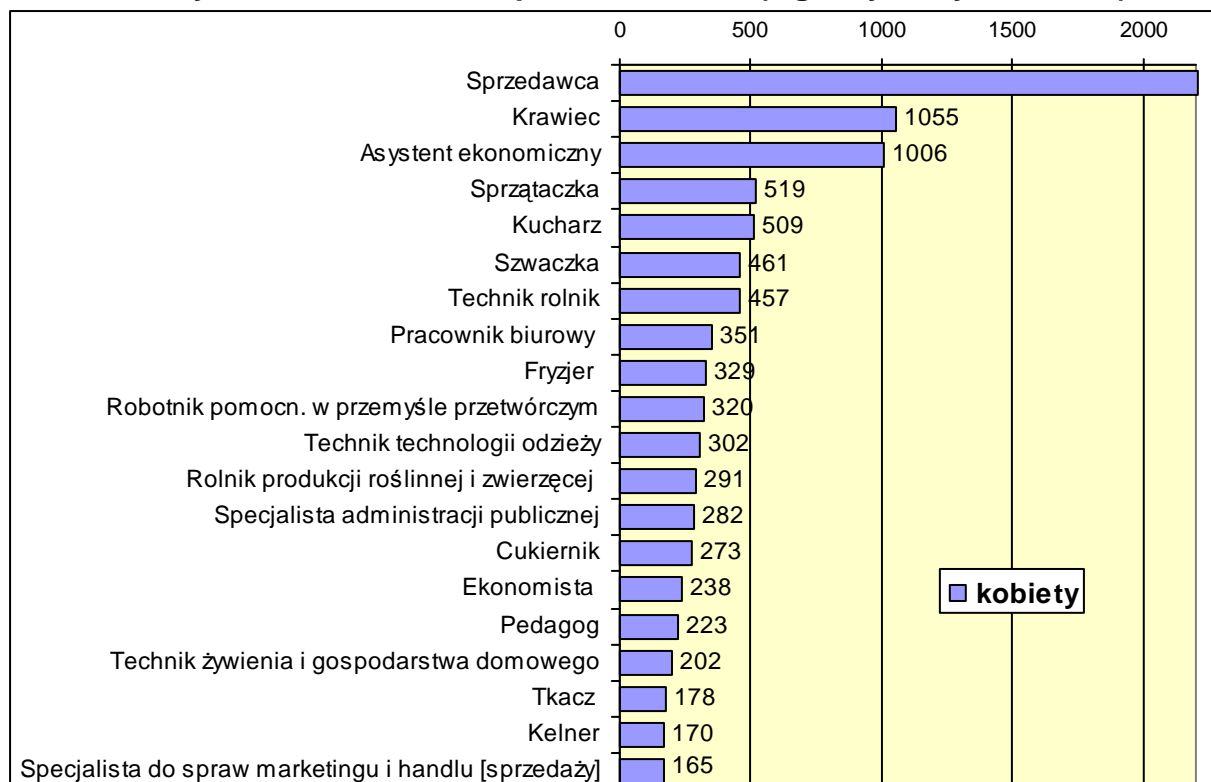
Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2009r.

mężczyzn i 2,4% wśród bezrobotnych kobiet) oraz pracownicy przy pracach prostych (8,8% wśród bezrobotnych mężczyzn i 7,2% wśród bezrobotnych kobiet), czyli przedstawiciele grup zawodów związanych z niższymi poziomami wykształcenia.

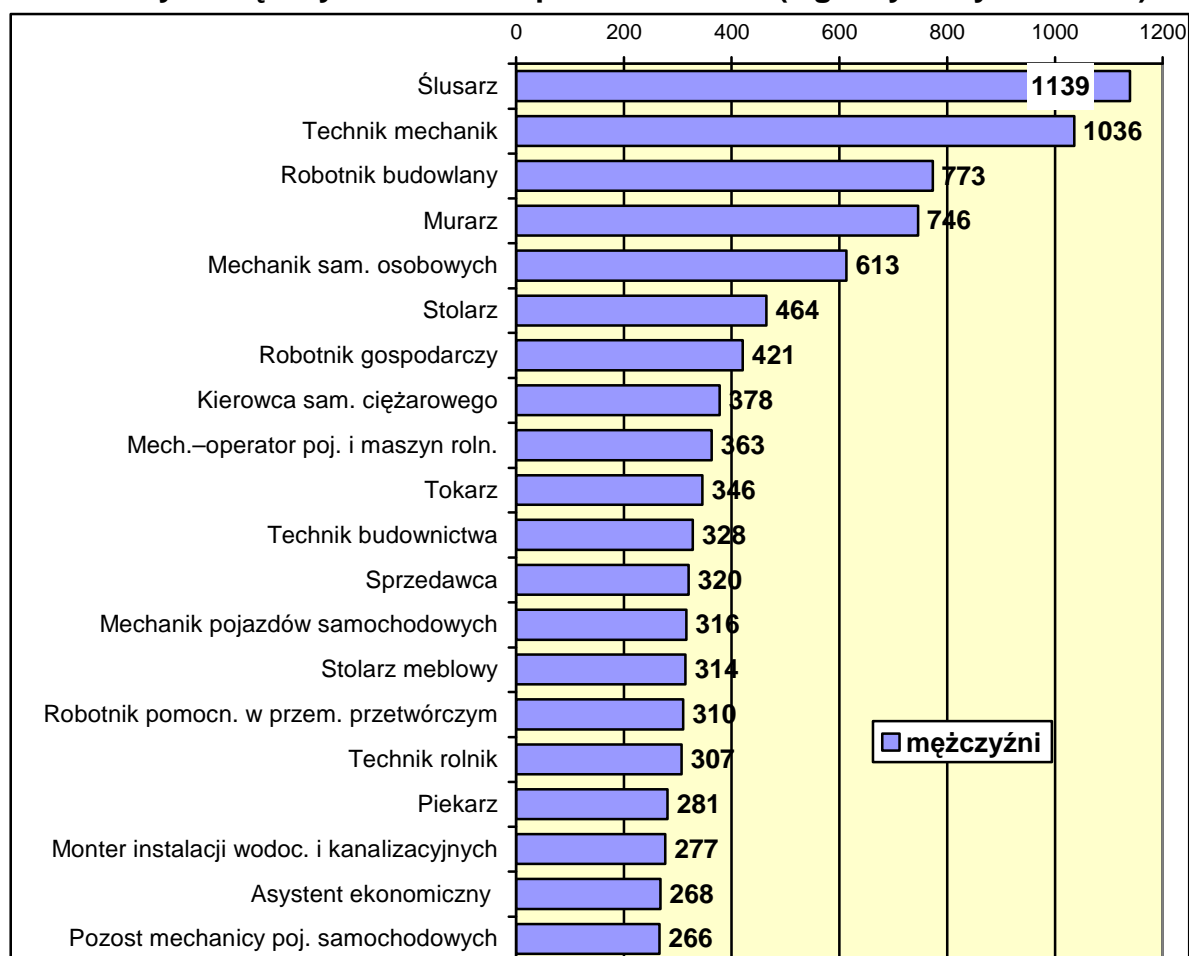
Wyraźnie zarysowały się też grupy zawodowe zdominowane przez jedną płęć. I tak, do grup zawodowych obejmujących samych bezrobotnych mężczyzn, można zaliczyć m.in.: kierowców samochodów ciężarowych, operatorów pojazdów wolnobieżnych rolniczych i leśnych, górników podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż, monterów systemów rurociągowych, dekarzy, blacharzy, murarzy i pokrewnych, robotników pomocniczych w budownictwie ogólnym, drogowym, wodnym, kierowników małych jednostek w przemyśle przetwórczym oraz w budownictwie, inżynierów elektroników i telekomunikacji, mechaników pojazdów samochodowych, policjantów.

Z kolei do najbardziej sfeminizowanych grup zawodowych należą już tradycyjnie: nauczyciele przedszkoli, nauczyciele szkół specjalnych, położne, opiekunki dziecięce, pracownicy domowej opieki osobistej, sekretarki, maszynistki i stenografowie, recepcjoniści i rejestratorzy, krawcy, kapelusznicy i pokrewni, szwaczki, hafciarki i pokrewni, przygotowawcze włókna i przędzarze, a także technicy farmaceutyczni, farmaceuci, lekarze dentyści.

Wykres 3. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych kobiet w końcu I półrocza 2009r. (wg 6-cyfrowych kodów)

Wykres 4. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych mężczyzn w końcu I półrocza 2009r. (wg 6-cyfrowych kodów)

Jak przedstawiono na powyższych wykresach, część zawodów wystąpiła zarówno w grupie bezrobotnych kobiet, jak i mężczyzn, jednakże na innych pozycjach. Dotyczyło to m.in. zawodu sprzedawcy, asystenta ekonomicznego, technika rolnika, robotnika pomocniczego w przemyśle przetwórczym. Generalnie jednak różnicowanie zawodowe między tymi dwiema grupami jest duże. Ranking najliczniejszych zawodów bezrobotnych kobiet zdominowany był przez zawody związane ze sferą handlu i usług (sprzedawca, krawiec, sprzątaczką, kucharz, fryzjer) oraz z pracami biurowymi, księgowością; wystąpiły tu również zawody związane z wykształceniem wyższym (specjalista administracji publicznej, pedagog, ekonomista, specjalista do spraw marketingu i handlu). Z kolei bezrobotni mężczyźni licznie reprezentowali zawody budowlane, zawody związane z kierowaniem i naprawą pojazdów samochodowych oraz z przemysłem ciężkim, maszynowym.

1.3 Struktura zawodowa bezrobotnych absolwentów

Grupą bezrobotnych, objętą monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych są osoby będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w szkole, ukończenia kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub od nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez niepełnosprawnych, zwane w skrócie absolwentami. Grupa ta obejmowała w końcu I półrocza 2009r. 2192 osoby bezrobotne i stanowiły one 4,2% ogółu bezrobotnych. W ciągu roku liczba bezrobotnych absolwentów zwiększyła się o 641 osób, tj. o 41,3%, a udział tej grupy wśród ogółu bezrobotnych zwiększył się o 0,5 punktu proc.

Tab. 5 Bezrobotni absolwenci w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu I półrocza 2009 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		w tym absolwenci	
	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	51760	100	2192	100,0
0. Siły zbrojne	0	-	0	0,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	86	0,2	0	0,0
2. Specjaliści	4450	8,6	688	31,4
3. Technicy i inny średni personel	8340	16,1	376	17,2
4. Pracownicy biurowi	1361	2,6	26	1,2
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	4756	9,2	70	3,2
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1421	2,7	5	0,2
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	12435	24,0	77	3,5
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2344	4,5	10	0,5
9. Pracownicy przy pracach prostych	4174	8,1	11	0,5
Bez zawodu	12393	23,9	929	42,4

Struktura zawodowa bezrobotnych absolwentów kształtuje się inaczej niż struktura ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Wśród bezrobotnych absolwentów najliczniej reprezentowaną grupą zawodową są specjaliści. W końcu I półrocza 2009r. do grupy tej zaliczono 688 osób i stanowiły one 31,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów (przed rokiem – 25,8%). Wśród ogółu bezrobot-

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

nych osoby z wyższym wykształceniem stanowiły jedynie 8,6% (przed rokiem – 7,5%). Udział specjalistów wśród bezrobotnych absolwentów jest więc prawie 4-krotnie większy niż w ogólnej zbiorowości bezrobotnych i dynamicznie zwiększa się.

Drugą pod względem liczebności grupą zawodową wśród bezrobotnych absolwentów są technicy i inny średni personel – w końcu I półrocza 2009r. zarejestrowanych było 376 osób. Stanowiły one 17,2% bezrobotnych absolwentów, tj. o 1,1 punktu proc. więcej niż wynosił udział tej grupy zawodowej wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem było to 19,9%).

Wyższy jest też procentowy udział osób nie posiadających żadnego zawodu w populacji bezrobotnych absolwentów niż w ogólnej liczbie bezrobotnych: odpowiednio 42,4% wobec 23,9% (przed rokiem 45,6% wobec 23,6%). Tak wysoki odsetek bezrobotnych absolwentów bez zawodu, odnotowywany co roku w końcu czerwca wynika z faktu, iż rekrutują się oni głównie spośród osób kończących edukację na poziomie liceum ogólnokształcącego. Duża część tych osób będzie kontynuować naukę na wyższym poziomie kształcenia w systemie dziennym bądź zaocznym, wieczorowym.

Tab. 6. Lista rankingowa zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych absolwentów w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnych grup zawodów	I półrocze 2009r.		I półrocze 2008r.	
			liczba	% do ogółu bezr. absolw	liczba	% do ogółu bezr. absolw
1.	"2419"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	167	7,6	101	6,5
2.	"2479"	Specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani	160	7,3	85	5,5
3.	"3419"	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	141	6,4	116	7,5
4.	"2441"	Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni	123	5,6	59	3,8
5.	"3115"	Technicy mechanicy	111	5,1	68	4,4
6.	"2411"	Ekonomiści	87	4,0	53	3,4
7.	"2321"	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	59	2,7	57	3,7
8.	"3414"	Organizatorzy turystyki i pokrewni	56	2,5	61	3,9
9.	"2221"	Inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	54	2,5	37	2,4
10.	"2443"	Filolodzy i tłumacze	52	2,4	40	2,6

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnych grup zawodów	I półrocze 2009r.		I półrocze 2008r.	
			liczba	% do ogółu bezr. absolw	liczba	% do ogółu bezr. absolw
11.	"2239"	Specjaliści ochrony zdrowia (z wyjątkiem pielęgniarek i położnych) gdzie indziej niesklasyfikowani	50	2,3	44	2,8
12.	"5221"	Sprzedawcy i demonstratorzy	49	2,2	39	2,5
13.	"2442"	Filozofowie, historycy i politolodzy	47	2,1	33	2,1
14.	"2139"	Informatycy gdzie indziej niesklasyfikowani	47	2,1	20	1,3
15.	"3114"	Technicy elektronicy, telekomunikacji i pokrewni	42	1,9	15	0,9
16.	"3214"	Dietetycy i żywieniowcy	42	1,9	55	3,6
17.	"3213"	Technicy technologii żywności* (zawód szkolny: Technik technologii żywności)	40	1,8	42	2,7
18.	"2145"	Inżynierowie mechanicy	40	1,8	9	0,6
19.	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych* (zawód szkolny: Mechanik pojazdów)	38	1,7	33	2,1
20.	"2142"	Inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska	38	1,7	17	1,1
21.	"5122"	Kucharze	36	1,7	18	1,2
22.	"2429"	Prawnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	36	1,7	24	1,5
23.	"3112"	Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	33	1,5	50	3,2
24.	"3212"	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	31	1,4	39	2,5
25.	"2149"	Inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	30	1,3	15	0,9

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów szkół licznie wystąpiły osoby zarówno z wykształceniem średnim, jak i wyższym.

Wśród bezrobotnych absolwentów wyższych uczelni najwięcej było specjalistów do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowanych (167 osób – 7,6%), specjalistów administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowanych (160 osób – 7,3%), archeologów, socjologów i pokrewnych (123 osoby – 5,6%), ekonomistów (87 osób – 4,0%) oraz nauczycieli gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (59 osób – 2,7%). W przypadku większości zawodów absolwentów szkół wyższych nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

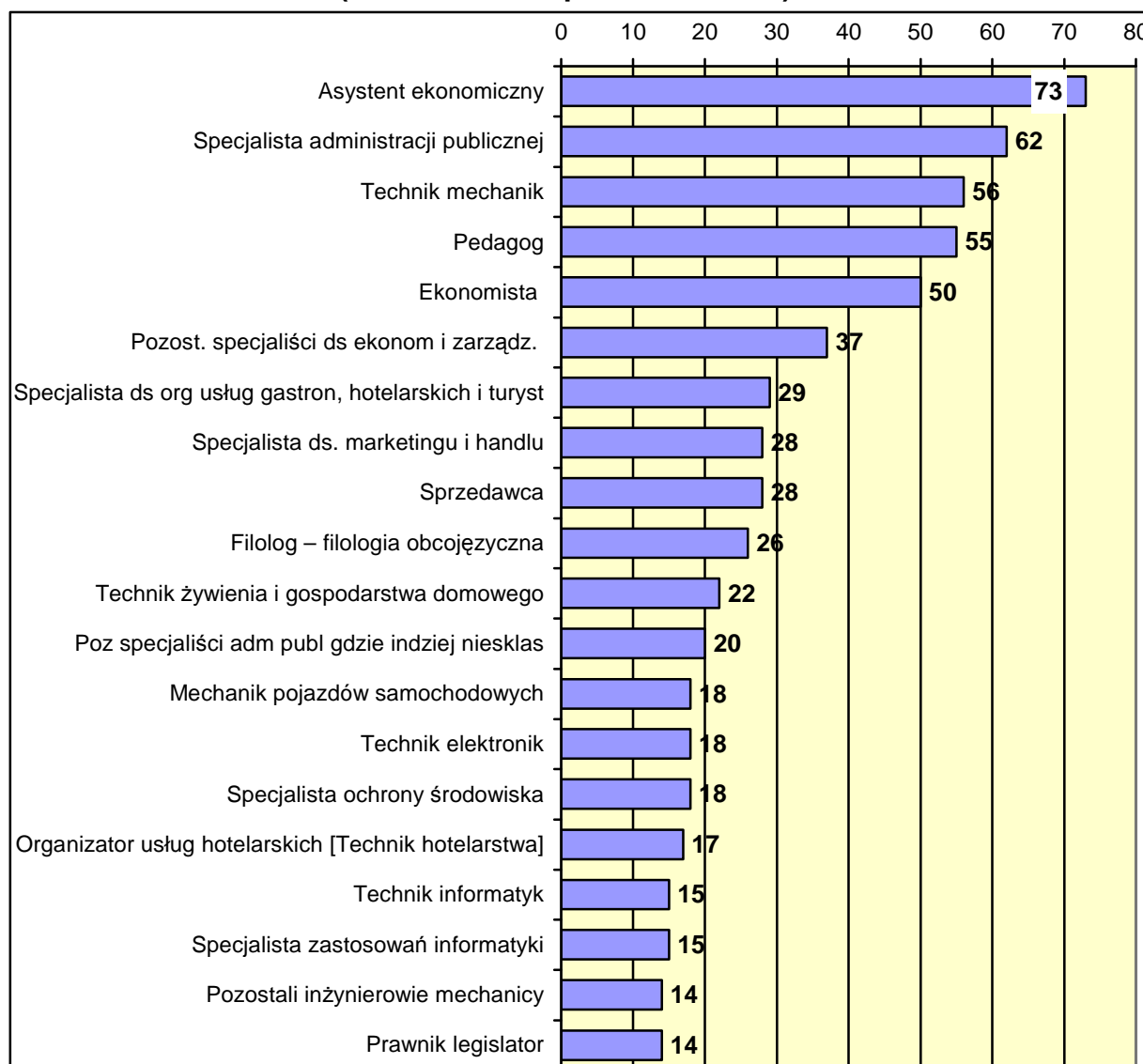
Z kolei największe grupy zawodowe bezrobotnych absolwentów szkół średnich to: pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani (141 osób – 6,4% ogółu absolwentów), technicy mechanicy (111 osób – 5,1%), or-

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2009r.

ganizatorzy turystyki i pokrewni (56 osób – 2,5%) oraz technicy elektroniki, telekomunikacji i pokrewni (42 osoby – 1,9%) i dietetycy i żywieniowcy (również 42 osoby – 1,9%). Także w przypadku absolwentów szkół średnich odnotowano wzrost liczebności zarejestrowanych bezrobotnych w większości zawodów.

Wykres 5. Ranking zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych absolwentów (stan w końcu I półrocza 2009r.)

1.4 Zawody generujące długotrwałe bezrobocie w woj. podlaskim

Inną z grup bezrobotnych, objętych monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych są osoby długotrwałe bezrobotne (tj. pozostające bez pracy ponad 12 miesięcy). Wśród ogółu bezrobotnych woj. podlaskiego grupa ta stanowiła w końcu I półrocza 2009r. 20,4% (10564 osoby) i w stosunku do stanu z końca I półrocza

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

2008r. zmniejszyła się o 2829 osób, tj. o 21,1%. Jest to grupa bezrobotnych, której sytuacja uległa poprawie w sposób najbardziej widoczny (dla porównania poziom bezrobocia wśród ogółu bezrobotnych zwiększył się w tym okresie o 22,8%). Spadek liczby bezrobotnych długotrwale odnotowano we wszystkich grupach zawodowych, największy zaś dotyczył grupy pracowników przemysłowych i rzemieślników (o 685 osób, tj. o 18,5%), pracowników usług osobistych i rzemieślników (o 565 osób, tj. o 30,9%) oraz pracowników przy pracach prostych (o 439 osób, tj. o 22,9%).

**Tab. 7 Długotrwale bezrobotni w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów
(stan w końcu I półrocza 2009 roku)**

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		Długotrwale bezrobotni	
	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	51760	100	10564	100,0
0. Siły zbrojne	0	-	0	-
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	86	0,2	34	0,3
2. Specjaliści	4450	8,6	605	5,7
3. Technicy i inny średni personel	8340	16,1	1492	14,1
4. Pracownicy biurowi	1361	2,6	449	4,3
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	4756	9,2	1256	12,0
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1421	2,7	457	4,3
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	12435	24,0	3019	28,6
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2344	4,5	626	5,9
9. Pracownicy przy pracach prostych	4174	8,1	1478	14,0
Bez zawodu	12393	23,9	1139	10,8

Długotrwale bezrobotni to w woj. podlaskim w przeważającej mierze osoby pracujące poprzednio jako robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 28,6% ogółu długotrwale bezrobotnych (wobec 24%-udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych), technicy i inny średni personel - 14,1% (wobec 16,1%), pracownicy zatrudnieni przy pracach prostych – 14,0% (wobec 8,1%) oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 12,0% (wobec 9,2%). Najmniej licznie wśród osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy występowały specjaliści, którzy stanowili jedynie 5,7% tej kategorii bezrobotnych (wobec 8,6% wśród ogółu bezrobotnych) oraz pracownicy biurowi – 4,3%

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

(wobec 2,6%) i rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – również 4,3% (wobec 2,7%).

W zbiorowości osób długotrwale bezrobotnych najliczniej reprezentowane były (podobnie jak przed rokiem) następujące 4-cyfrowe grupy zawodowe:

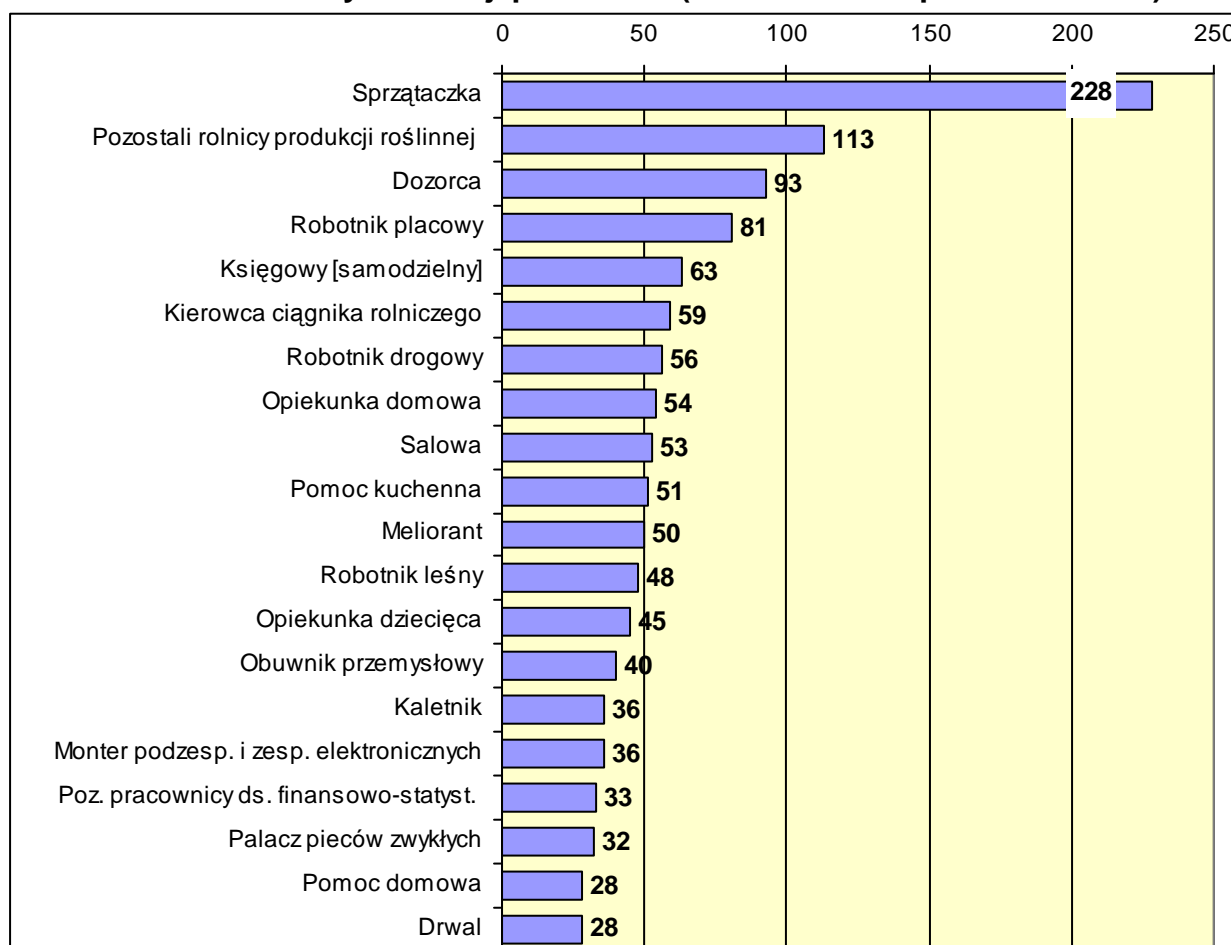
Tab. 8. Lista rankingowa zawodów najczęściej występujących wśród osób długotrwale bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnych grup zawodów	I półrocze 2009r.		I półrocze 2008r.	
			liczba	% do ogółu długo-trwale bezr.	liczba	% do ogółu długo-trwale bezr.
1.	"5221"	Sprzedawcy i demonstratorzy	787	7,4	1172	8,8
2.	"9132"	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	427	4,0	578	4,3
3.	"7433"	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	341	3,2	430	3,2
4.	"7222"	Ślusarze i pokrewni	331	3,1	357	2,7
5.	"3419"	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	305	2,9	368	2,7
6.	"9321"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	276	2,6	351	2,6
7.	"7121"	Murarze i pokrewni	275	2,6	337	2,5
8.	"7233"	Mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń* (zawód szkolny: Mechanik - monter maszyn i urządzeń)	263	2,5	282	2,1
9.	"3212"	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	261	2,5	345	2,6
10.	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	259	2,5	297	2,2
11.	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych* (zawód szkolny: Mechanik pojazdów samochodowych)	233	2,2	273	2,0
12.	"9141"	Gospodarze budynków	215	2,0	302	2,3

Wymienione grupy zawodowe należą jednocześnie do najliczniejszych subpopulacji bezrobotnych, jednakże we wszystkich nastąpił wyraźny spadek poziomu bezrobocia.

Wykres 6. Ranking*) zawodów najliczniej występujących wśród osób długotrwale bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza 2009r.)

*) Ranking obejmuje 20 zawodów (wg 6-cyfrowych kodów), w których długotrwale bezrobotni stanowili co najmniej 33,3% i wystąpili najliczniej.

Wśród zawodów najbardziej obciążonych odsetkiem bezrobotnych długotrwale najliczniej wystąpiły zawody pracowników niewykwalifikowanych w usługach i budownictwie (sprzątaczką, dozorca, robotnik placowy, salowa, pomoc kuchenna, robotnik drogowy), robotników wykwalifikowanych w przemyśle obuwniczym i elektrotechnicznym (obuwnik przemysłowy, kaletnik, monter podzespołów elektronicznych), a także w zawodach związanych z rolnictwem i leśnictwem (rolnicy produkcji roślinnej, kierowca ciągnika rolniczego, robotnik leśny, drwal). Natomiast na poziomie wykształcenia średniego od lat do zawodów generujących długotrwale bezrobocie zaliczani są księgowi i pozostali pracownicy do spraw finansowo-statystycznych.

Wskaźnikiem, który pozwala na wskazanie zawodów, w których najwięcej osób bezrobotnych pozostaje bez pracy powyżej 12 miesięcy, jest **wskaźnik długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie**. Wskaźnik ten jest liczony jako stosunek liczby długotrwale bezrobotnych występujących w danym zawodzie do ogólnej liczby

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

bezrobotnych zarejestrowanych w tym zawodzie. Można więc wysnuć wnioski, że kształcenie w takim zawodzie bez dostosowania programu nauczania do aktualnych potrzeb gospodarki może spowodować w przyszłości długotrwałe problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

Poniżej przedstawiono listę rankingową 19 grup zawodów o najwyższym wskaźniku długotrwałego bezrobocia. Listę tę wyłoniono spośród liczących się ilościowo grup zawodów, tj. takich, w których zarejestrowanych było co najmniej 30 osób długotrwałe bezrobotnych, natomiast wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 0,33 lub więcej.

Tab. 9 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza 2009r.)

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	"7125"	Robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni	0,54
2	"9131"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,53
3	"9162"	Zamiatacze i pokrewni	0,52
4	"5131"	Opiekunki dziecięce	0,49
5	"9152"	Portierzy, woźni i pokrewni	0,48
6	"5133"	Pracownicy domowej opieki osobistej	0,45
7	"7442"	Kaletnicy, rymarze i pokrewni	0,45
8	"9312"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	0,43
9	"3432"	Księgowi	0,42
10	"8331"	Operatorzy pojazdów wolnobieżnych rolniczych i leśnych	0,41
11	"9132"	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne	0,41
12	"8283"	Monterzy sprzętu elektronicznego	0,39
13	"6111"	Rolnicy produkcji roślinnej	0,39
14	"7443"	Obuwnicy* (zawód szkolny: Obuwnik)	0,38
15	"6311"	Robotnicy leśni i pokrewni	0,36
16	"7432"	Tkacze, dziewiarze i pokrewni* (zawód szkolny: Rękodzielnik wyrobów włókienniczych)	0,34
17	"4121"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych	0,33
18	"9141"	Gospodarze budynków	0,33
19	"7121"	Murarze i pokrewni	0,33

Jak wynika z powyższego zestawienia, do zawodów w największym stopniu

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

generujących długotrwałe bezrobocie należą zawody z **grupy pracowników przy pracach prostych** (m.in. pomoce domowe i sprzątaczkę, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne, zamiatacze i pokrewni, portierzy, woźni i pokrewni, robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni, gospodarze budynków) oraz z **grupy robotników przemysłowych i rzemieślników** (m.in. robotnicy budownictwa drogowego, wodnego i pokrewni, kaletnicy, rymarze i pokrewni, obuwnicy, tkacze, dziewiarze i pokrewni, murarze i pokrewni). Były to więc zawody związane z usługami prostymi, przemysłem oraz z niższymi poziomami wykształcenia.

2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W ciągu I półrocza 2009r. pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego 12042 oferty pracy, z tego 55,7% dotyczyło miejsc pracy w zakładach sektora prywatnego, a 44,3% - w zakładach sektora publicznego. Oferty pracy subsydiowanej stanowiły prawie 70% wszystkich propozycji zatrudnienia, będących w dyspozycji urzędów pracy.

**Tab. 10 Struktura ofert pracy wg wielkich grup zawodów w latach 2008-2009
(stan w końcu półrocza)**

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	30.06.2009r.		30.06.2008r.		wzrost/ spadek(+/-)	
	liczba	%	liczba	%	w liczbach	w %
Ogółem, w tym:	12042	100	15005	100	-2963	-19,7
0. Siły zbrojne	0	0,0	63	0,4	-63	-
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	52	0,4	83	0,6	-31	-37,3
2. Specjaliści	906	7,5	781	5,2	+125	+16,0
3. Technicy i inny średni personel	1573	13,1	1611	10,7	-38	-2,4
4. Pracownicy biurowi	2016	16,7	2175	14,5	-159	-7,3
5. Pracow. usług osobistych i sprzedawcy	2010	16,7	2143	14,3	-133	-6,2
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	98	0,8	146	1,0	-48	-32,9
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1309	10,9	2420	16,1	-1111	-45,9
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządz.	391	3,2	1044	7,0	-653	-62,5
9. Pracownicy przy pracach prostych	3492	29,0	4289	28,6	-797	-18,6
Bez zawodu	195	1,6	250	1,7	-55	-22,0

Najwięcej propozycji pracy skierowanych było do 3 grup zawodowych: pra-

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2009r.

owników przy pracach prostych (29,0% ogółu ofert), pracowników biurowych (16,7%) i pracowników usług osobistych i sprzedawców (również 16,7%).

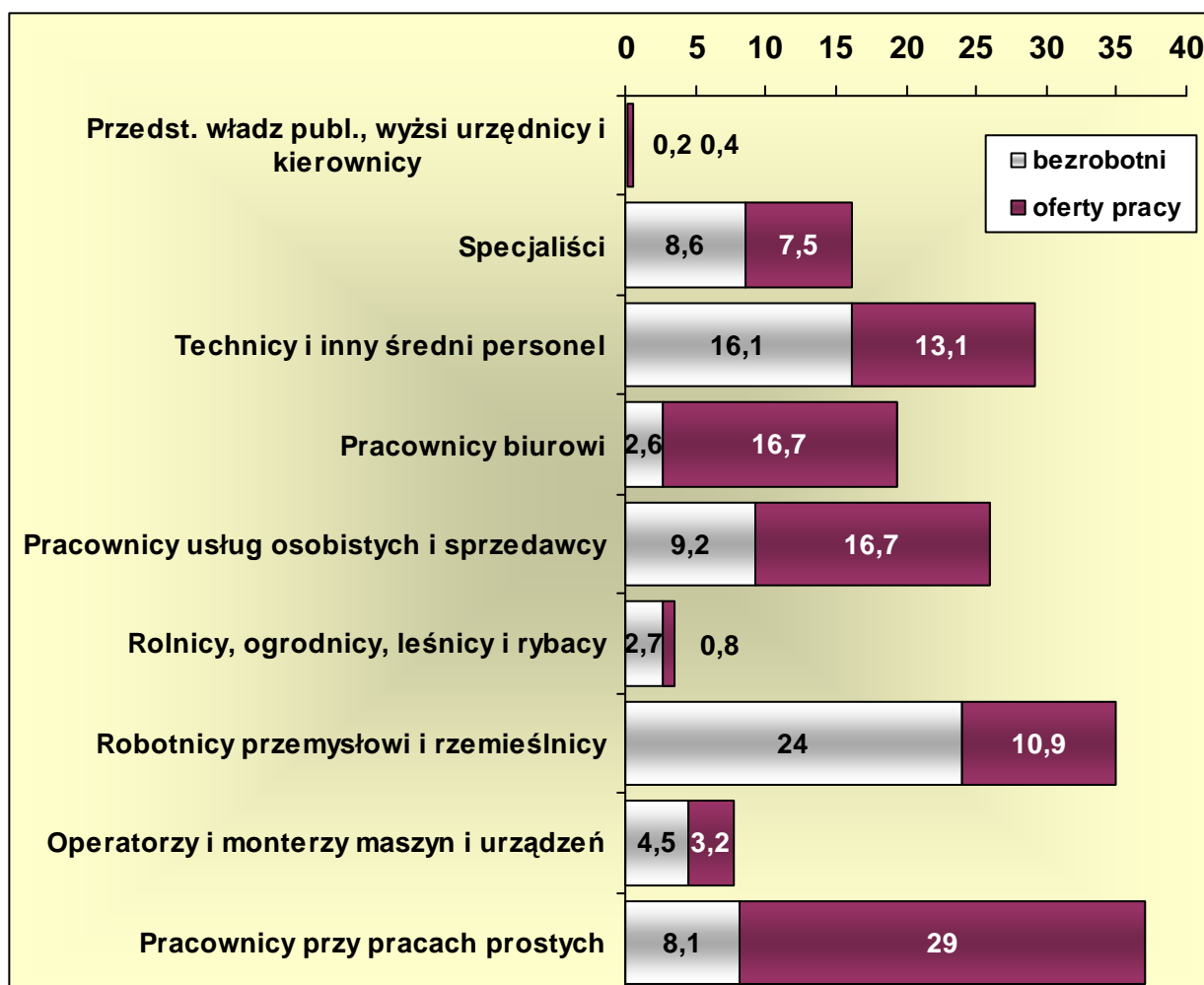
Najmniej ofert pracy kierowanych było do przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (0,4% ogółu ofert), rolników, ogrodników, leśników i rybaków (0,8%) oraz operatorów i monterów maszyn i urządzeń (3,2%). Nie było też zapotrzebowania na żołnierzy zawodowych.

W I półroczu 2009r., w porównaniu do I półrocza ub. roku, liczba zgłoszonych miejsc pracy była mniejsza o 2963, czyli o 19,7%. Liczba ofert pracy zmniejszyła się we wszystkich grupach zawodowych, z wyjątkiem ofert pracy skierowanych do specjalistów (wzrost o 125, tj. o 16,0%). Największy spadek popytu na pracę odnotowano w grupie robotników przemysłowych i rzemieślników (o 1111, tj. o prawie 46% ofert mniej), pracowników przy pracach prostych (o 797, tj. o 18,6% mniej) oraz operatorów i monterów maszyn i urządzeń (o 653, tj. o 62,5% mniej ofert).

W przeciwieństwie do poprzednich okresów sprawozdawczych, zwiększa się zapotrzebowanie na specjalistów, zgłaszane przez pracodawców za pośrednictwem urzędów pracy. Udział ofert pracy skierowanych do osób z wyższym wykształceniem w ogólnej liczbie ofert, będących w dyspozycji urzędów pracy zwiększył się w ciągu roku z 5,2% do 7,5%. Najwięcej ofert pracy zgłoszono w I półroczu br. dla: specjalistów administracji publicznej (267), specjalistów do spraw ekonomicznych i zarządzania (81), specjalistów szkolnictwa i wychowawców gdzie indziej niesklasyfikowanych (63), inżynierów rolnictwa, leśnictwa i pokrewnych (45), inżynierów budownictwa i inżynierii środowiska (37) oraz nauczycieli gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (34).

Wykres 7. Porównanie struktury zawodowej ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy woj. podlaskiego w I półroczu 2009r. oraz zarejestrowanych w końcu I półroczu 2009r. bezrobotnych wg wielkich grup zawodów

Z zestawienia struktury zawodowej ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy i zarejestrowanych bezrobotnych wynika, że największe dysproporcje między popytą na pracę a popytem na nią dotyczą: grupy pracowników biurowych (2,6% w strukturze bezrobotnych wobec 16,7% w strukturze ofert pracy), pracowników przy pracach prostych (odpowiednio: 8,1% wobec 29,0%), a także robotników przemysłowych i rzemieślników (24,0% wobec 10,9%) i rolników, ogrodników, leśników i rybaków (2,7% wobec 0,8%).

Dokładniejszych informacji na temat popytu na poszczególne zawody dostarczy poniższa lista rankingowa ofert pracy najczęściej zgłaszanych do urzędów pracy. Lista ta obejmuje 23 grupy zawodów, w których w I półroczu 2009r. zgłoszono w skali województwa co najmniej 100 ofert pracy.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

Tab. 11. Ranking ofert pracy (wg 4-cyfrowych grup zawodów) zgłoszonych w I półroczu 2009r.

Lp	Kod zawodu	Nazwa grupy zawodów	Oferty pracy zgłoszone			
			w I półroczu 2009r.		w I półroczu 2008r.	
			liczba	%	liczba	%
1.	"9141"	Gospodarze budynków	2077	17,2	2070	13,8
2.	"4191"	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	1552	12,9	1537	10,2
3.	"5221"	Sprzedawcy i demonstratorzy	1189	9,9	1331	8,9
4.	"3431"	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	514	4,3	509	3,4
5.	"9132"	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne	468	3,9	505	3,4
6.	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	272	2,9	496	3,3
7.	"2479"	Specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani	267	2,2	77	0,5
8.	"9312"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	248	2,1	371	2,5
9.	"7135"	Szklarze i pokrewni	237	2,0	174	1,2
10.	"9321"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	211	1,8	575	3,8
11.	"3415"	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	202	1,7	142	0,9
12.	"5141"	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	169	1,7	128	0,9
13.	"5123"	Kelnerzy i pokrewni	166	1,4	213	1,4
14.	"4131"	Magazynierzy i pokrewni	149	1,2	222	1,5
15.	"8323"	Kierowcy samochodów ciężarowych	138	1,1	467	3,1
16.	"5122"	Kucharze	134	1,1	160	1,1
17.	"5131"	Opiekunki dziecięce	133	1,1	121	0,8
18.	"3461"	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	126	1,0	107	0,7
19.	"3419"	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	121	1,0	164	1,1
20.	"5159"	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	115	1,0	96	0,6
21.	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	115	1,0	165	1,1
22.	"7422"	Stolarze i pokrewni	110	0,9	195	1,3
23.	"4111"	Sekretarki	101	0,8	93	0,6

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2009r.

Jak wynika z powyższego zestawienia oraz podobnych zestawień z poprzednich lat, preferencje pracodawców szukających pracowników za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy nie zmieniają się. W strukturze zawodowej ofert zaznaczyła się przewaga 3 grup zawodów, których udział wyniósł łącznie 40% wszystkich propozycji zatrudnienia, tj.: gospodarze budynków – 2077 (17,2% ogółu ofert), pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani – 1552 (12,9%) oraz sprzedawcy i demonstratorzy – 1189 (9,9%).

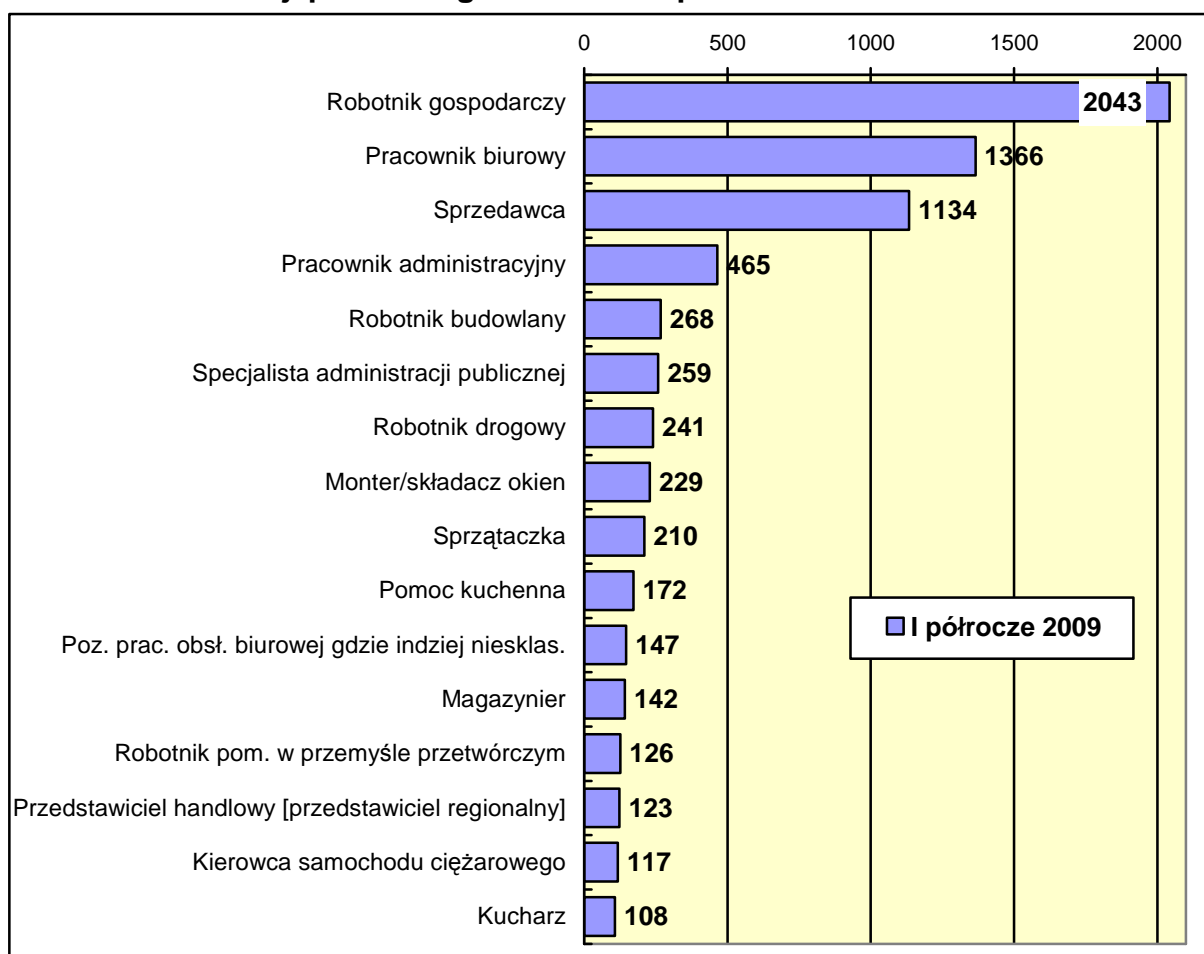
Dalsze pozycje w rankingu zostały zdominowane przez oferty pracy dla pracowników administracyjnych, sekretarzy i pokrewnych 514 (4,3%), pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne – 468 (3,9%), ogólnym – 272 (2,9%) oraz robotników pomocniczych w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewnych – 248 (2,1%), a także dla specjalistów administracji publicznej – 267 (2,2%).

Mimo dalszego zmniejszenia ogólnej liczby ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców, w przypadku części ww. grup zawodów nastąpił ich. W I półroczu br. największy wzrost liczby miejsc pracy miał miejsce w przypadku specjalistów administracji publicznej (+190 ofert), szklarzy i pokrewnych (+63), agentów do spraw sprzedaży (handlowców (+60) oraz fryzjerów, kosmetyczek i pokrewnych (+41).

Jednocześnie zmniejszyło się zapotrzebowanie na pracę robotników przy pracach prostych w przemyśle (-364 oferty), kierowców samochodów ciężarowych (-329) oraz robotników pomocniczych w budownictwie ogólnym (- 224) i budownictwie drogowym, wodnym i pokrewnych (-123), a także sprzedawców (-142).

Wykres 8. Ranking ofert pracy najczęściej zgłaszanych przez pracodawców do PUP woj. podlaskiego w okresie I półrocza 2009r.

2.1. Wskaźnik szansy uzyskania oferty.

Wskaźnik szansy uzyskania oferty w określonym zawodzie określa, jak duże są szanse na znalezienie pracy w tym zawodzie. Wskaźnik ten oblicza się jako stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie w danym okresie czasu, będących w dyspozycji powiatowego urzędu pracy do średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w tym zawodzie. Pozwala on na ustalenie, w których zawodach najłatwiej i najtrudniej znaleźć pracę. Im wyższa wartość tego wskaźnika, tym szanse te rosną.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

**Tab. 12 Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r. wg wskaźnika szansy uzyskania oferty**

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik*) szansy uzyskania oferty
1	"41"	Pracownicy obsługi biurowej	0,2836
2	"91"	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	0,2216
3	"33"	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,1966
4	"12"	Kierownicy dużych i średnich organizacji	0,1449
5	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	0,1056
6	"42"	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	0,1022
7	"34"	Pracownicy pozostałych specjalności	0,0839
8	"52"	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	0,0819
9	"13"	Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,0773
10	"51"	Pracownicy usług osobistych i ochrony	0,0684
11	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,0649
12	"62"	Ogrodnicy	0,0561
13	"23"	Specjaliści szkolnictwa	0,0479
14	"71"	Górnicy i robotnicy budowlani	0,0459
15	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,0452
16	"22"	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	0,0382
17	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,0365
18	"24"	Pozostali specjaliści	0,0351
19	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0259
20	"63"	Leśnicy i rybacy	0,0183
21	"82"	Operatorzy i monterzy maszyn	0,016
22	"74"	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,0151
23	"73"	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,0119
24	"72"	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	0,0112
25	"32"	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	0,0111
26	"31"	Średni personel techniczny	0,009
27	"61"	Rolnicy	0,0015
28	"01"	Siły zbrojne	0
29	"64"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
30	"11"	Przedstawiciele władz publ, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze	0

*) Duże grupy zawodów uszeregowane od najwyższego do najniższego wskaźnika szansy uzyskania oferty

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2009r.

W skali dużych (2-cyfrowych) grup zawodów, największe szanse na otrzymanie propozycji pracy mieli: pracownicy obsługi biurowej, pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach, nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy, kierownicy dużych i średnich organizacji, robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni oraz pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów.

Analizując natomiast szanse uzyskania oferty pracy według 4-cyfrowych grup zawodów, można wskazać 4 grupy zawodów, w których wystąpiła sytuacja, kiedy pracodawcy zgłosili oferty pracy w zawodach, w których nie wystąpiły osoby bezrobotne (wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy MAX): kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przemyśle przetwórczym, pracownicy archiwów, przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek oraz strażnicy w zakładach dla nieletnich.

Wysokie szanse na otrzymanie oferty pracy dotyczyły również takich grup zawodów, jak:

"5151"	Strażacy	2,5
"3442"	Urzędnicy do spraw podatków	1,6666
"2431"	Archiwiści i muzealnicy	1,5333
"3443"	Urzędnicy do spraw przyznawania zasiłków	1,2666
"3482"	Pracownicy bibliotek i informacji naukowej	0,9275
"3476"	Animatorzy kultury	0,8333
"7135"	Szklarze i pokrewni	0,8175
"3423"	Pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy	0,6666
"9141"	Gospodarze budynków	0,6025
"4191"	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	0,5432
"2351"	Specjaliści metod nauczania	0,5
"1233"	Kierownicy działów marketingu i sprzedaży	0,4583
"5149"	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,4444
"3431"	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	0,4032
"1239"	Kierownicy pozostałych wewnętrznych jednostek organizacyjnych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,4

Jednocześnie w statystykach urzędów pracy wystąpiło w I półroczu br. 100 elementarnych grup zawodów, w których zarejestrowane były osoby bezrobotne, mające zerowe szanse na jej znalezienie, gdyż w tych zawodach nie zgłoszono ani jed-

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

nej oferty pracy. Zawody z nikłymi szansami na otrzymanie oferty pracy wystąpiły we wszystkich wielkich grupach zawodów, najwięcej jednak dotyczyło zawodów z grupy operatorów i monterów maszyn i urządzeń, robotników przemysłowych i rzemieślników oraz techników i innego średniego personelu.

3. ANALIZA BEZROBOCIA I OFERT PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY (WG SEKCJI PKD)

Statystyka bezrobotnych według sekcji PKD (Polskiej Klasyfikacji Działalności) określa przynależność ostatniego pracodawcy osoby bezrobotnej do odpowiedniej sekcji i sektora własności.

W woj. podlaskim wśród bezrobotnych dominowały osoby, które pracowały przed nabyciem statusu bezrobotnego. W końcu I półrocza 2009r. zbiorowość ta liczyła 38726 osób, tj. 74,8% ogółu bezrobotnych (przed rokiem było to 30906 osób, tj. 73,3% ogółu bezrobotnych).

Tab. 13. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności w woj. podlaskim - I półroczu 2009r.

Sekcje PKD 2007	Bezrobotni				Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2009r.	
	zarejestrowani w I półroczu 2009r.		- stan w końcu I półrocza 2009r.			
Rolnictwo, leśnictwo, łow. i rybactwo	661	2,2	1302	3,4	190	1,6
Górnictwo i wydobywanie	92	0,3	92	0,2	6	0,0
Przetwórstwo przemysłowe	7930	26,2	9943	25,7	1345	11,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do ukł. klimat.	79	0,3	121	0,3	26	0,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	274	0,9	364	0,9	189	1,6
Budownictwo	3030	10,0	3441	8,9	766	6,4
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	5557	18,3	6900	17,8	1918	15,9
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	699	2,3	847	2,2	396	3,3
Transport i gospodarka magazynowa	939	3,1	1285	3,3	355	2,9
Informacja i komunikacja	190	0,6	263	0,7	93	0,8

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

Sekcje PKD 2007	Bezrobotni				Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2009r.	
	zarejestrowani w I półroczu 2009r.		- stan w końcu I półrocza 2009r.			
Działalność finansowa i ubezpiecz.	309	1,0	407	1,1	382	3,2
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	257	0,8	402	1,0	157	1,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	982	3,2	1033	2,7	359	3,0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	775	2,6	853	2,2	146	1,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązk. zabezpiecz społ.	1522	5,0	2122	5,5	3722	30,9
Edukacja	751	2,5	1074	2,8	629	5,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	544	1,8	869	2,2	650	5,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	345	1,1	431	1,1	473	3,9
Pozostała działalność usługowa	771	2,5	1113	2,9	237	2,0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	103	0,3	245	0,6	2	0,02
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	-	0	-	1	0,01
Działalność nie zidentyfikowana	4501	14,8	5619	14,5	0	-
Ogółem	30311	100,0	38726	100,0	12042	100,0

Analiza struktury bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy wskazuje, że największy ruch kadrowy w I półroczu 2009r. dokonywał się w następujących sekcjach gospodarki województwa podlaskiego:

- przetwórstwo przemysłowe - 7930 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (26,2% ogółu nowo zarejestrowanych) i 1345 zgłoszonych ofert pracy (11,2% ogółu ofert),
- handel i naprawa pojazdów samochodowych – 5557 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (18,3%) i 1918 ofert (15,9%),
- budownictwo – 3030 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (10,0%) i 766 ofert (6,4%),
- administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 1522 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (5,0%) i 3722 oferty (30,9%),
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 982 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (3,2%) i 359 ofert (3,0%),
- transport i gospodarka magazynowa - 939 nowo zarejestrowanych bezrobotnych

(3,1%) i 355 ofert (2,9%).

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Niedostosowanie systemu kształcenia do wymagań rynku pracy powoduje, że funkcjonują na nim zawody, na które zapotrzebowanie ze strony pracodawców w postaci zgłaszanych ofert pracy jest znacznie mniejsze niż liczba osób mających kwalifikacje i chcących pracować w danym zawodzie (**zawody nadwyżkowe**) oraz zawody, w których pracodawcy mają problem ze znalezieniem kandydatów do pracy (**zawody deficytowe**). Nieznaczny procent stanowią natomiast zawody zrównoważone, tj. wykazujące równowagę w zakresie popytu i podaży pracy.

Analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych dokonano na podstawie **wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów**. Jest to procentowy udział liczby zgłoszonych w danym zawodzie ofert pracy w liczbie zarejestrowanych w tym zawodzie bezrobotnych.

Zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Im wyższy wskaźnik, tym większe zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie.

Tab. 14. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2009r. (wg grup 2-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/ deficytu zawodów	
1	"01"	Siły zbrojne	0	X
2	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze	0	
3	"64"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	
4	"61"	Rolnicy	0,0178	zawody nadwyżkowe
5	"31"	Średni personel techniczny	0,0524	
6	"72"	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	0,0729	
7	"32"	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	0,0744	

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/ deficytu zawodów		
8	"73"	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,0984		
9	"74"	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,1015		
10	"82"	Operatorzy i monterzy maszyn	0,1153		
11	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,1176		
12	"63"	Leśnicy i rybacy	0,1825		
13	"24"	Pozostali specjaliści	0,1854		
14	"22"	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	0,1968		
15	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,2398		
16	"23"	Specjaliści szkolnictwa	0,3242		
17	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,3461		
18	"71"	Górnicy i robotnicy budowlani	0,3535		
19	"51"	Pracownicy usług osobistych i ochrony	0,5097		
20	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,5216		
21	"62"	Ogrodnicy	0,5323		
22	"34"	Pracownicy pozostałych specjalności	0,5762		
23	"52"	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	0,6304		
24	"13"	Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,8333		
25	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	0,8636		
26	"42"	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	1,0144		zawody równowagi
27	"12"	Kierownicy dużych i średnich organizacji	1,3704		zawody deficytowe
28	"33"	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	1,375		
29	"91"	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	2,4164		
30	"41"	Pracownicy obsługi biurowej	2,6371		

Na rynku pracy woj. podlaskiego przeważają zawody zaliczane do nadwyżkowych. Wśród 30 grup zawodów wystąpiły 22 grupy zawodów nadwyżkowych, jedna grupa równowagi oraz 4 grupy zawodów deficytowych. Nie było natomiast grup zawodów o zrównoważonym popycie i podaży. Można więc stwierdzić, że nadal jest to rynek o głęboko zaburzonej równowadze w zakresie popytu i podaży pracy.

Trzy pierwsze grupy zawodów, będące na czele powyższego rankingu,

ze względu na swoją specyfikę i znikomą liczbę ofert pracy, nie podlegają w pełni prawom popytu i podaży. Są to: rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby oraz przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze, a także siły zbrojne, chociaż w ubiegłym roku poszukiwani byli kandydaci do pracy w charakterze żołnierzy zawodowych.

Jako **najbardziej nadwyżkowe** należy wskazać następujące duże grupy zawodów: rolnicy, średni personel techniczny, robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń oraz średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia.

Do **deficytowych** dużych grup zawodów należą: kierownicy dużych i średnich organizacji, nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy, pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach oraz pracownicy obsługi biurowej.

Należy zaznaczyć, że zestawienie zawodów deficytowych i nadwyżkowych wg 2-cyfrowych dużych grup jest zbyt uogólnione i nie odzwierciedla rzeczywistego obrazu sytuacji, powodując jednocześnie utratę wielu istotnych informacji.

Bardziej szczegółowych danych dostarcza analiza 340 elementarnych (4-cyfrowych) grup zawodów. Wśród podlaskich bezrobotnych zarejestrowanych w końcu w I półroczu 2009r., można wyróżnić:

- 278 grup zawodów nadwyżkowych, w tym w 100 nie zgłoszono ani jednej oferty pracy (przed rokiem odpowiednio: 240 i 89),
- 13 grup zawodów zrównoważonych (przed rokiem 24 grupy),
- 49 grup zawodów deficytowych, w tym 9 grup osiągnęło wskaźnik określany jako MAX - wskaźnik ten dotyczy zawodów, w których zgłoszono oferty, ale w ewidencji urzędów pracy nie odnotowano bezrobotnych posiadających te zawody (przed rokiem odpowiednio: 88 i 11).

4.1. Zawody nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe stanowiły na rynku pracy woj. podlaskiego 81,8% ogółu zawodów, jakie wystąpiły w I półroczu 2008r. w sprawozdawczości urzędów pracy (przed rokiem: 68,2%). Obejmowały one 278 grup zawodów. W zawodach tych zapotrzebowanie ze strony pracodawców na pracowników było mniejsze niż liczba poszu-

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

kujących pracy w tych zawodach.

36% zawodów nadwyżkowych to takie, w których w ciągu analizowanego półroczu pracodawcy w ogóle nie zgłosili ofert pracy (100 grup zawodów). W grupie tej najliczniej reprezentowani byli bezrobotni w zawodach:

- przygotowawcze włókna i przędzarze, operatorzy maszyn tkackich, dziewiarskich i pokrewni, operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni, operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych i pokrewni,
- kaletnicy, rymarze i pokrewni,
- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby, hodowcy zwierząt i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani,
- operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa owoców, warzyw, nasion oleistych i pokrewni,
- formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła,
- monterzy systemów rurociągowych.

Dalszych 38% grup zawodów nadwyżkowych uzyskało wskaźniki intensywności o wartości od 0,0053 do 0,3 (105 zawodów). Spośród nich do najbardziej nadwyżkowych grup zawodów (jednocześnie liczących co najmniej 100 bezrobotnych) należały zawody przedstawione w poniższej tabeli.

Tab. 15. Ranking najbardziej nadwyżkowych zawodów w woj. podlaskim w I półroczu 2009r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)	Bezrobotni	Oferty pracy	Nadwyżka
1	"2442"	Filozofowie, historycy i politolodzy	0,0053	217	1	+216
2	"3214"	Dietetycy i żywieniowcy	0,0112	341	3	+337
3	"3212"	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	0,0116	1307	8	+1299
4	"3213"	Technicy technologii żywności* (zawód szkolny: Technik technologii żywności)	0,0117	489	4	+485
5	"2443"	Filolodzy i tłumacze	0,0127	179	2	+177
6	"6131"	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	0,0143	647	4	+643
7	"6111"	Rolnicy produkcji roślinnej	0,0144	560	3	+557
8	"3119"	Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0155	985	9	+976
9	"7242"	Elektromonterzy	0,0204	427	5	+422
10	"7139"	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0213	114	2	+112
11	"2145"	Inżynierowie mechanicy	0,0214	184	3	+181

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

Lp	Kod grupy zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)	Bezrobotni	Oferty pracy	Nadwyżka
12	"3414"	Organizatorzy turystyki i pokrewni	0,0223	275	5	+270
13	"3114"	Technicy elektronicy, telekomunikacji i pokrewni	0,0225	387	6	+380
14	"7233"	Mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń* (zawód szkolny: Mechanik - monter maszyn i urządzeń)	0,0246	1215	17	+1198
15	"2411"	Ekonomiści	0,0251	497	9	+488
16	"7251"	Monterzy elektronicy* (zawód szk: Monter - elektronik)	0,0294	108	2	+106
17	"3113"	Technicy elektrycy	0,0306	297	7	+290
18	"7433"	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	0,0333	1441	22	+1419
19	"3115"	Technicy mechanicy	0,035	1733	48	+1685
20	"2441"	Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni	0,0353	459	15	+444
21	"7223"	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali* (zawód szkolny: Operator obrabiarek skrawających)	0,038	625	14	+610
22	"7222"	Ślusarze i pokrewni	0,0385	1544	35	+1509
23	"7432"	Tkacze, dziewiarze i pokrewni* (zawód szkolny: Rękodzielnik wyrobów włókienniczych)	0,039	387	6	+380
24	"8283"	Monterzy sprzętu elektronicznego	0,0411	168	3	+165
25	"3112"	Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	0,0422	839	23	+815
26	"7252"	Monterzy sieci i urządzeń telekomunikacyjnych* (zawód szkolny: Monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych)	0,0536	100	3	+97

*) Grupy zawodów uszeregowano od najniższego do najwyższego wskaźnika intensywności nadwyżki. Im niższy wskaźnik, tym większa nadwyżka.

W woj. podlaskim do najbardziej nadwyżkowych zawodów należą:

- zawody związane z rolnictwem (rolnicy produkcji roślinnej oraz roślinnej i zwierzęcej, technicy rolnicy, leśnicy),
- robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń w przemyśle maszynowym i elektronicznym (elektromonterzy, mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń, monterzy elektronicy, ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali, ślusarze), przemyśle odzieżowym (krawcy, kapelusznicy i pokrewni), przemyśle włókienniczym (tkacze, dziewiarze),
- zawody techniczne (dietetycy i żywieniowcy, technicy technologii żywności, organizatorzy turystyki i pokrewni, technicy elektronicy, telekomunikacji i pokrewni,

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

elektrycy, budownictwa i ochrony środowiska)

- zawody specjalistów, głównie humaniści (filozofowie, historycy i politolodzy, filolodzy i tłumacze, archeolodzy, socjolodzy i pokrewni, ekonomiści), ale i inżynierowie mechanicy.

Na poziomie poszczególnych specjalności można wskazać następujące najbardziej nadwyżkowe zawody na podlaskim rynku pracy:

Tab.16. Ranking 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów i specjalności w woj. podlaskim w I półroczu 2009r. (wg 6-cyfrowego kodu)

Lp	kod zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)	Liczba bezrobotnych w końcu I półrocza 2009r.
1	"611190"	Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	0	249
2	"723390"	Pozostali mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń	0	199
3	"311918"	Technik włókiennik	0	131
4	"743101"	Przędzacz	0	123
5	"724290"	Pozostali elektromonterzy	0	106
6	"321206"	Technik ogrodnik	0	104
7	"723301"	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	0	102
8	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0039	247
9	"311913"	Technik technologii odzieży	0,0049	304
10	"321208"	Technik rolnik	0,006	764
11	"222105"	Inżynier rolnictwa	0,0079	123
12	"613101"	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej [zawód szk: Rolnik]	0,0143	492
13	"311911"	Technik technologii drewna	0,0163	258
14	"241990"	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0211	210
15	"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	0,0213	192
16	"311401"	Technik elektronik	0,0216	243
17	"723306"	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	0,024	363
18	"241102"	Ekonomista	0,0251	378
19	"723190"	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	0,0265	266
201	"743304"	Krawiec	0,0323	1074
21	"311302"	Technik elektryk	0,0335	196

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

Lp	kod zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)	Liczba bezrobotnych w końcu I półrocza 2009r.
22	"311502"	Technik mechanik	0,0341	1066
23	"712302"	Stolarz budowlany	0,0345	141
24	"311503"	Technik mechanizacji rolnictwa	0,0349	192
25	"244104"	Pedagog	0,0367	285
26	"311204"	Technik budownictwa	0,0371	431
27	"722204"	Ślusarz	0,0379	1160
28	"722304"	Tokarz	0,0383	376
29	"743206"	Tkacz	0,0427	196
30	"723304"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0479	180

*) Zawody uszeregowano od najniższego do najwyższego wskaźnika intensywności nadwyżki. Im niższy wskaźnik, tym większa nadwyżka; ranking obejmuje 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów, w których zarejestrowanych było co najmniej 100 bezrobotnych.

4.2 Zawody deficytowe

Do zawodów deficytowych zalicza się zawody, w których zakłady pracy miały kłopoty ze znalezieniem pracowników, ponieważ liczba osób poszukujących pracy była mniejsza niż zapotrzebowanie pracodawców. W I półroczu br. odnotowano 49 grup elementarnych zawodów deficytowych i stanowiły one 14,4% ogółu zawodów występujących w tym czasie w statystykach rynku pracy.

Wśród tych 49 grup zawodów deficytowych, na które pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie w I półroczu 2009r., w 9 grupach w ewidencji powiatowych urzędów pracy nie było zarejestrowanych bezrobotnych (wskaźnik MAX).

Poniżej przedstawiono ranking najbardziej deficytowych 4-cyfrowych grup zawodów o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu, w których jednocześnie zgłoszono co najmniej 10 ofert pracy w skali województwa.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

**Tab. 17. Ranking zawodów deficytowych w woj. podlaskim w I półroczu 2009r.
(wg grup 4-cyfrowych)**

Lp	Kod grupy zaw.	Grupy zawodów	Wskaźnik intensywności deficytu	Bezrobotni	Oferty pracy	Deficyt
1	"5152"	Strażnicy w zakładach dla nieletnich	MAX	-	15	-15
2	"3443"	Urzędnicy do spraw przyznawania zasiłków	19,0	4	19	-15
3	"5151"	Strażacy	15,0	-	15	-15
4	"3476"	Animatorzy kultury	11,6667	9	36	-26
5	"1233"	Kierownicy działów marketingu i sprzedaży	10,0	5	10	-5
6	"3482"	Pracownicy bibliotek i informacji naukowej	6,4	16	65	-49
7	"9141"	Gospodarze budynków	5,7875	760	2077	-1317
8	"2431"	Archiwiści i muzealnicy	5,75	3	23	-21
9	"4191"	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	5,1414	615	1552	-937
10	"3475"	Sportowcy zawodowi, trenerzy i pokrewni	4,5	13	18	-5
11	"7129"	Robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	4,0	62	98	-36
12	"4111"	Sekretarki	3,96	58	101	-43
13	"1239"	Kierownicy pozostałych wewnętrznych jednostek organizacyjnych gdzie indziej niesklasyfikowani	3,6667	8	11	-3
14	"5139"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikow.	3,6667	9	11	-2
15	"7135"	Szklarze i pokrewni	3,4265	80	237	-157
16	"4222"	Recepcjoniści i rejestratorzy	3,2381	51	69	-18
17	"3431"	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	2,9765	285	514	-229
18	"9312"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	2,1786	210	248	-38
19	"8111"	Operatorzy maszyn górniczych i pokrewni	2,1429	22	30	-8
20	"9142"	Myjący pojazdy i szyby	1,4167	12	17	-5
21	"2413"	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	1,3684	25	26	-1

*) Grupy zawodów uszeregowano od najwyższego do najniższego wskaźnika intensywności deficytu. Im wyższy wskaźnik, tym większy deficyt.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

Na podlaskim rynku pracy można wskazać następujące grupy zawodów deficytowych:

- zawody na średnim poziomie wykształcenia, wymagające umiejętności interpersonalnych bądź związane z kontaktami z klientem: animatorzy kultury, pracownicy bibliotek i informacji naukowej, pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni, sekretarki, recepcjoniści i rejestratorzy, pracownicy obsługi biurowej oraz urzędnicy do spraw przyznawania zasiłków, a także pracownicy opieki osobistej,
- zawody związane z pełnieniem funkcji kierowniczych: kierownicy działów marketingu i sprzedaży, kierownicy pozostałych wewnętrznych jednostek organizacyjnych gdzie indziej niesklasyfikowani,
- na poziomie wykształcenia wyższego: specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi, archiwiści i muzealnicy,
- zawody związane z budownictwem: robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, szklarze i pokrewni, robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni, operatorzy maszyn górniczych i pokrewni,
- pracownicy usług ochrony: strażnicy w zakładach dla nieletnich, strażacy,
- zawody robotników niewykwalifikowanych: myjący pojazdy i szyby, gospodarze budynków.

Poniżej przedstawiono listę rankingową 30 najbardziej deficytowych specjalności na podlaskim rynku pracy.

Tab.18. Ranking 30 najbardziej deficytowych zawodów i specjalności w woj. podlaskim w I półroczu 2009r. (wg 6-cyfrowego kodu)

Lp	kod zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności deficytu*)	Liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2009r.
1	"515990"	Pozostali pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	16,25	65
2	"419190"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	13,3636	147
3	"222101"	Doradca rolniczy	12,6667	38
4	"347601"	Animator kultury	11,6667	35
5	"513190"	Pozostałe opiekunki dziecięce	10	40
6	"346103"	Opiekunka środowiskowa	9,8	49
7	"348202"	Bibliotekarz	6,3333	57

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2009r.**

Lp	kod zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności deficytu*)	Liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2009r.
8	"914103"	Robotnik gospodarczy	6,0265	2043
9	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	5,0781	1366
10	"712901"	Konserwator budynków	5	90
11	"411101"	Sekretarka	3,96	99
12	"713501"	Monter/składacz okien	3,8814	229
13	"341901"	Asystent bankowości	3,7778	34
14	"422201"	Recepcjonista	3,3	33
15	"346102"	Opiekun w domu pomocy społecznej	3,2	48
16	"422202"	Rejestratorka medyczna	3,1818	35
17	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	2,9618	465
18	"915206"	Woźny	2,9231	38
19	"412104"	Fakturzystka	2,9091	32
20	"931203"	Robotnik drogowy	2,5104	241
21	"913204"	Pomoc kuchenna	2,2632	172
22	"913203"	Pokojowa [w hotelu]	1,9412	33
23	"513102"	Opiekunka dziecięca	1,9362	91
24	"233201"	Nauczyciel przedszkola	1,4815	40
25	"343201"	Księgowy [samodzielny]	1,3559	80
26	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	1,337	123
27	"235908"	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	1,0714	45
28	"512301"	Bufetowy [barman]	1,0694	77
29	"621201"	Ogrodnik terenów zieleni	1,0345	60
30	"421102"	Kasjer handlowy	0,9375	30

*) Zawody uszeregowano od najwyższego do najniższego wskaźnika intensywności deficytu. Im wyższy wskaźnik, tym większy deficyt; ranking obejmuje 30 najbardziej deficytowych zawodów, w których pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie na co najmniej 30 pracowników.

4.3 Zawody zrównoważone

Na wojewódzkim rynku pracy wystąpiło w I półroczu 2009r. 13 grup zawodów zrównoważonych, tj. takich, w których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) kształtował się w granicach 0,9 – 1,1. Stanowiły one 3,8% ogółu zawodów funkcjonujących w tym okresie na podlaskim rynku pracy.

Grupy zawodów o zrównoważonym popycie i podaży pracy na podlaskim rynku pracy zostały wskazane w poniższym zestawieniu.

Tab. 19. Zawody o zrównoważonym popycie i podaży w woj. podlaskim w I półroczu 2009r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu	Bezrobotni	Oferty pracy	Nadwyżka/Deficyt (+/-)
1	"4141"	Doręczyciele pocztowi i pokrewni	0,907	93	40	54
2	"9162"	Zamiatacze i pokrewni	0,9296	206	67	139
3	"9132"	Pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	0,9331	1228	468	760
4	"2451"	Literaci, dziennikarze i pokrewni	0,963	28	26	1
5	"9211"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	0,9744	74	39	35
6	"1231"	Kierownicy działów finansowych i administracyjnych	1,0	3	1	2
7	"1316"	Kierownicy małych przedsiębiorstw w gospodarce magazynowej, transporcie i łączności	1,0	3	1	2
8	"8152"	Operatorzy urządzeń do obróbki cieplnej chemikaliów i pokrewni	1,0	1	1	0
9	"8224"	Operatorzy urządzeń do produkcji materiałów światłoczułych i obróbki filmów	1,0	3	1	2
10	"8229"	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	1,0	1	1	0
11	"9153"	Wybierający pieniądze z automatów, odczytujący liczniki i pokrewni	1,0	3	1	2
12	"9161"	Ładowacze nieczystości	1,0	5	3	2
13	"6212"	Ogrodnicy terenów zieleni	1,0345	108	61	47

Wśród zawodów o zrównoważonym popycie i podaży pracy w I półroczu

2009r. występowały najczęściej zawody robotników niewykwalifikowanych (zamiatacze i pokrewni, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne, robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni), a także zawody robotnicze związane z przemysłem chemicznym, a z drugiej strony zawody związane z pełnieniem funkcji kierowniczych (kierownicy działów finansowych i administracyjnych, kierownicy małych przedsiębiorstw w gospodarce magazynowej, transporcie i łączności).

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Począwszy od drugiej połowy 2008r. na podlaskim rynku pracy następowało pogorszenie sytuacji skutkujące wzrostem poziomu bezrobocia. W analizowanym I półroczu 2009r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych zwiększyła się o 5,9 tys. osób, tj. o 13% (dla porównania – w I półroczu 2008r. poziom bezrobocia zmniejszył się o 6,6 tys. osób, tj. o prawie 14%), a procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo wzrósł o 1,2 punktu proc. (przed rokiem zmniejszył się o 1,4 punktu). Jednocześnie pracodawcy zgłosili 12 tys. ofert pracy, czyli o 3,0 tys. (o prawie 20%) mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. W I półroczu br. z bezrobocia odeszło 36,7 tys. osób, tj. o 3,1 tys. mniej niż przed rokiem. Zmniejszenie „odpływów” z bezrobocia spowodowane było głównie mniejszą aktywnością bezrobotnych, wyrażającą się mniejszą liczbą podjęć pracy – w analizowanym okresie pracę podjęło 12,5 tys. bezrobotnych, tj. o 2,0 tys. mniej niż przed rokiem, a także mniejszą liczbą osób wyłączonych z rejestrów bezrobotnych z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy, często w związku z wyjazdem do pracy za granicę bądź podejmowaniem pracy „na czarno” – było to 11,1 tys. osób, tj. o 1,0 tys. mniej niż przed rokiem.

Na skutek pogarszającej się sytuacji gospodarczej związanej z ogólnosiątkowym kryzysem finansowym pogłębiła się nierównowaga między popytem na pracę a podażą pracy. Zarówno wojewódzki, jak i poszczególne powiatowe rynki pracy wykazują znaczne dysproporcje między liczbą zarejestrowanych bezrobotnych (52 tys. osób w skali województwa) a liczbą ofert pracy, będących w dyspozycji urzędów pracy (12 tys. ofert).

Bezrobocie w woj. podlaskim skoncentrowane jest w kilku sekcjach gospodarki, a mianowicie w przetwórstwie przemysłowym (26% ogółu zarejestrowanych w końcu I półroczu 2009r. bezrobotnych uprzednio pracowało w tej sekcji), handlu i na-

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2009r.

prawach (18%), budownictwie (9%) i administracji publicznej i obronie narodowej (5,5%) oraz w kilku grupach zawodowych: robotników przemysłowych i rzemieślników (24% ogółu bezrobotnych), techników i innego średniego personelu (16%) i pracowników usług osobistych i sprzedawców (9%).

Jednocześnie z tych sekcji zgłaszane jest przez pracodawców największe zapotrzebowanie na nowych pracowników, a mianowicie: z sekcji administracja publiczna i obrona narodowa wpłynęło 31% ogółu ofert wpływających do urzędów pracy, z przetwórstwa przemysłowego - 11%, z handlu i napraw - 16% i z budownictwa 6%. Oferty pracy kierowane są przede wszystkim do pracowników przy pracach prostych (29% zgłaszanych ofert), pracowników usług osobistych i sprzedawców (17%) i pracowników biurowych (również 17%) oraz techników i innego średniego personelu (13%).

Nadmiar osób bezrobotnych w stosunku do oferowanych miejsc pracy pogłębił się i wystąpił w większości grup zawodów. Zawody nadwyżkowe stanowiły na rynku pracy woj. podlaskiego 82% ogółu zawodów, z czego 36% zawodów nadwyżkowych to takie, w których w ciągu I półrocza br. pracodawcy w ogóle nie zgłosili ofert pracy. Do najbardziej nadwyżkowych zawodów należą, podobnie jak w poprzednich latach, przede wszystkim zawody związane z rolnictwem, zawody robotników obróbki metali i mechaników maszyn i urządzeń w przemyśle maszynowym i elektronicznym, robotników w przemyśle odzieżowym, przemyśle włókienniczym, a także zawody techniczne (dietetycy i żywieniowcy, technicy technologii żywności, organizatorzy turystyki i pokrewni, technicy elektroniki, telekomunikacji i pokrewni, elektrycy, budownictwa i ochrony środowiska). Wśród zawodów specjalistów nadwyżka zasobów pracy dotyczyła głównie humanistów (filozofowie, historycy i politolodzy, filolodzy i tłumacze, archeolodzy, socjolodzy i pokrewni, ekonomiści), ale i inżynierów mechaników.

Liczebność zawodów deficytowych wobec zmniejszenia popytu na pracę zmniejszyła się; obejmowały one 49 grup i stanowiły 14,4% ogółu zawodów funkcjonujących na rynku pracy w okresie I półrocza 2009r. Na podlaskim rynku pracy można wskazać następujące grupy zawodów deficytowych: zawody na średnim poziomie wykształcenia, wymagające umiejętności interpersonalnych bądź związane z kontaktami z klientem (animatory kultury, pracownicy bibliotek i informacji naukowej, pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni, sekretarki, recepcjoniści i rejestratorzy, pracownicy obsługi biurowej oraz urzędnicy do spraw przyznawania zasiłków), a także pracownicy opieki osobistej. Niezaspokojone zapotrzebowanie na

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2009r.

pracę dotyczyło również zawodów związanych z pełnieniem funkcji kierowniczych (kierownicy działów marketingu i sprzedaży, kierownicy pozostałych wewnętrznych jednostek organizacyjnych gdzie indziej niesklasyfikowani), natomiast na poziomie wykształcenia wyższego najbardziej poszukiwani byli: specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi, archiwiści i muzealnicy. Do zawodów deficytowych w analizowanym okresie można było zaliczyć również zawody związane z budownictwem, zawody pracowników usług ochrony oraz zawody robotników niewykwalifikowanych.

W I półroczu 2009r. wyodrębniono 13 grup zawodów wykazujących równowagę w relacji popyt - podaź pracy. Wśród zawodów o zrównoważonym popycie i podaży pracy znalazły się zawody robotników niewykwalifikowanych (zamiatacze i pokrewni, pomoce i sprzętaczkarki biurowe, hotelowe i podobne, robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni), zawody robotnicze związane z przemysłem chemicznym, a z drugiej strony zawody związane z pełnieniem funkcji kierowniczych (kierownicy działów finansowych i administracyjnych, kierownicy małych przedsiębiorstw w gospodarce magazynowej, transporcie i łączności).

Należy również zwrócić uwagę na grupę zawodów generujących długotrwałe bezrobocie. W woj. podlaskim stanowiły one w końcu I półrocza 2009r. 20,4% całej zbiorowości bezrobotnych. Liczebność osób długotrwałe bezrobotnych na przestrzeni ostatniego roku znacząco zmniejszyła się – odnotowano spadek aż o 21% (przy ogólnym wzroście bezrobocia rzędu 23%). Do zawodów w największym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie należą zawody z grupy pracowników przy pracach prostych (m.in. pomoce domowe i sprzętaczkarki, pomoce i sprzętaczkarki biurowe, hotelowe i podobne, zamiatacze i pokrewni, portierzy, woźni i pokrewni, robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni, gospodarze budynków) oraz z grupy robotników przemysłowych i rzemieślników (m.in. robotnicy budownictwa drogowego, wodnego i pokrewni, kaletnicy, rymarze i pokrewni, obuwnicy, tkacze, dziewiarze i pokrewni, murarze i pokrewni), a więc zawody związane z usługami prostymi, przemysłem oraz z niższymi poziomami wykształcenia. Są to nierzadko zawody, w których pracodawcy cały czas poszukują pracowników i na które jest ciągły popyt. Wynika to z charakteru tych stanowisk: niewymagających kwalifikacji i umiejętności, nisko opłacanych, o dużej fluktuacji kadr.

Sporządziła:
Marzanna Wasilewska

